

Tempora Nostra

21e jaargang, nummer 1. April 2009

Voorwoord	pagina	2
Samen naar de Provence, samen een architectenbureau.....	pagina	3
Beekvliet bij de tijd.....	pagina	6
Bruggespraak.....	pagina	8
Leven na Beekvliet.....	pagina	12
Oud-Beekvlieters in het nieuws.....	pagina	16
Twee jaar extra.....	pagina	25
Vandaag in dit theater: Jaap Adema (2)	pagina	29
O Tempora O Mores (30)	pagina	36
Thimun 2009.....	pagina	41
Tevreden over open dag?	pagina	42
Personalia.....	pagina	44
Colofon.....	pagina	45

Website Beekvliet: www.gymnasiumbeekvliet.nl

e-mail: beekvliet@gymnasiumbeekvliet.nl

Tempora Nostra digitaal

Voor leden van de reünistenvereniging is het mogelijk om de teksten van iedere uitgave digitaal toegestuurd te krijgen. Belangstellenden kunnen zich melden op het e-mailadres van de redactie, zoals dat vermeld staat in het colofon. Bij de aanmelding graag naam en adres vermelden.

Voorwoord

Geachte leden van Nunc Meminisse Iuvat en lezers van Tempora Nostra,

Jonge mensen in de lente of de bloei van hun leven worden niet geacht te sterven. Toch is Beekvliet onlangs geconfronteerd met het overlijden van een brugklasser. Ook van een dertiger, oud-leerling, is de toekomst veel te vroeg afgebroken. Deze donkere kant en andere aspecten van leven, lot en liefde komen voor in de Carmina Burana, middeleeuwse liederen die in 1935 door Carl Orff zijn getoonzet. Willem Wilmink maakte er in 1996 een schitterende nieuwe vertaling van.

Peter van Overbruggen

*O Fortuna, velut luna statu variabilis,
semper crescis aut decrescis.*

*Zo ellendig onbestendig is het noodlot als de maan,
die crescendo, decrescendo schijf kan zijn en bol kan staan.*

En zo gevarieerd als het leven zelf is ook weer deze uitgave van Tempora Nostra. Ik heb mij eens laten vertellen dat in duistere aarde geplante bollen vooral na strenge winters rijke bloem dragen. Zo is het ook een beetje met dit voorjaarsnummer. De redactie heeft op het toppunt van de onverwacht lange vorstperiode de inspiratie van velen verzameld, gekoesterd en zorgvuldig geplant. Het resultaat is aan het licht gekomen.

*Omnia sol temperat purus et subtilis,
novo mundo reserat faciem Aprilis;*

*Met zijn stralen komt de zon langs de blaren strijken,
Waar iets nieuws en prils begon, nu april komt kijken*

De Beekvlietscribenten komen in deze uitgave uit een periode die meer dan zestig jaar omspannt. Eén van hen (examenjaargang 1945) vond ik bij een bezoek aan zijn Nijmeegse woonstede bereid, 12 jaar na zijn vorige stuk ("Het reglement", november 1996), om - "nog één keer" - over zijn Beekvlietperiode te schrijven. Met deze en alle andere bijdragen gaan we crisisbestendig het voorjaar van de eenentwintigste jaargang in.

*Veris leta facies mundo propinatur,
hiemalis acies victa iam fugatur.*

*Lente's liefelijk gelaat heeft het land bevangen
En de winter, bars en kwaad, de winter is vergangen.*

*Peter van Overbruggen,
redactievoorzitter*

Samen naar de Provence, samen een architectenbureau

Xandra van Boven-Janssen en Theobert van Boven zaten samen op Beekvliet, vormden daar al een stel en zijn dat ook na hun eindexamen in 1987 gebleven. Het verhaal van een Beekvlietstel.

Toen ik gevraagd werd om een stukje te schrijven voor het reünistenblad van Beekvliet nam ik, hoewel ik veel meer iemand ben van beelden dan van teksten, het verzoek zonder twijfelen aan omdat ik aan de tijd op Beekvliet eigenlijk alleen positieve herinneringen heb. Toen duidelijk werd dat het onderwerp van het stukje was: “Hoe is het je vergaan na je tijd op Beekvliet en in hoeverre heeft Beekvliet daar een bijdrage aan geleverd” blijkt die bijdrage in mijn (of zeg maar ons) geval wel zeer groot en duidelijk. Wij, Xandra Janssen en Theobert van Boven zijn namelijk al vanaf de 5e klas een echt “Beekvlietstel”

Het begin

In 1981 kwamen we allebei als brugsmurf met de welbekende iets te grote boekentas het schoolplein opgelopen om er in 1987 met een rugzakje, veel wijzer en zwaar verliefd na een geslaagde laatste schooldag waarbij iedereen in een tentenkamp op het grasveld overnachtte, samen weer te vertrekken.

Het was een mooie tijd met als hoogtepunt de Provence-reis. Hoewel we elkaar voor die reis natuurlijk al kenden uit de verschillende lessen waarin we samen in de klas zaten sloeg de vonk tijdens deze reis echt over. Toen we op een avond in Arles op stap waren werden we door een groepje Franse jeugd belaagd met spuitbussen traangas. In de paniek die daaruit volgde zijn we samen weggevlucht om later samen in het ziekenhuis te eindigen om onze ogen te laten spoelen. Vanaf dat moment zijn we de rest van de reis samen opgetrokken. Ook in de daaropvolgende tijd bleven we bij elkaar en waren we een van de vele stelletjes. Geweldig, samen in de klas, geen aandacht voor de les maar alleen oog voor elkaar!!! Tot en met het eindexamen en de daarop volgende feestjes...

De studietijd

Spannend was de tijd die daarop volgde. Na een heerlijke maar beschermde tijd op Beekvliet werd ons door lerares Nederlands v.d. Vorst voorspeld dat het met de liefde zo gauw we gingen studeren snel over zou zijn. Xandra ging economie studeren aan de KUB in Tilburg en ikzelf bouwkunde aan de TUE in Eindhoven. Vooral in het begin een spannende tijd waarin we allebei onze weg moesten vinden. Maar... de liefde bleek zo groot dat we ondanks het feit dat we elkaar niet meer elke dag in de schoolbanken zagen toch een hecht stel bleven.

Tijdens haar studie heeft Xandra nog enige tijd lesgegeven als invaller voor de zieke leraar economie. Een heel aparte ervaring om zo kort na je vertrek op Beekvliet ineens aan de andere kant van de schoolbanken te staan en met je oude leraren in de lerarenkamer te lunchen.

Mede door de goede basis die op Beekvliet werd gelegd doorliepen we allebei onze studie zonder noemenswaardige problemen en studeerden ongeveer gelijk af in 1992.

Aan het werk

Na het afstuderen hebben we samen met Xandra's studievriendin en mijn studievriend die, hoe toevallig, samen ook een stel waren en nog steeds zijn, een schitterende reis in een oude Mercedes door Europa gemaakt. Daarna was het gedaan met de zeeën van vrije tijd en moest er gewerkt worden. Xandra kreeg een baan als consultant corporate finance bij (toen nog) "Moret Ernst en Young" in Utrecht (en later Amsterdam) waar ze ook haar afstudeerproject had gedaan. Ik ging, ondanks eerdere plannen eerst een tijdje elders te gaan werken, gezien de grote hoeveelheid werk op dat moment, direct

Kantoor "van Boven Architecten" aan het Dommelplein te Sint-Michielsgestel

aan de slag op het architectenbureau van mijn vader. En wederom ondanks de vele uren werken en de afstand bleven we bij elkaar. Eind 1994 konden we een stuk bouwgrond kopen in Sint-Michielsgestel. Onze droom een eigen huis te kunnen bouwen werd werkelijkheid. Begin 1996 was het huis dat we vanaf de eerste steen tot de laatste schroef in een bijzonder ronde stalen dak met eigen handen bouwden, gereed. Kort daarop trouwden we en een van de memorabele momenten op die dag was het boekje dat we kregen van onze voormalige lerares v.d. Vorst, inmiddels zelf getrouwd met haar Beekvlietliefde leraar Latijn Ditvoorst, waarin ze haar ongelijk bekende over haar voorspelling dat de liefde niet lang stand zou houden.

In 1999 volgde een spannend jaar. Ik nam het bedrijf van mijn vader over en Xandra ging bevallen van ons eerste kind en beëindigde haar vaste betrekking bij inmiddels Ernst en Young in Amsterdam. Een zware baan, de afstand Sint-Michielsgestel – Amsterdam en het ouderschap leek ons bij voorbaat kansloos. Tot de geboorte van onze dochter in 2001 deed ze nog opdrachten op freelance basis om zich daarna volledig te wijden aan de werkzaamheden in ons eigen bedrijf.

Inmiddels hebben we alweer 10 jaar met succes ons architectenbureau. 3 jaar geleden kochten we het voormalige wit/gele kruisgebouw aan het Dommelplein in Sint-Michielsgestel om er na een zeer grondige verbouwing ons bureau te vestigen. Best een apart idee om nu te werken op de plek waar ikzelf maar ook onze eigen kinderen regelmatig kwamen om een prikje te halen of op controle te gaan bij het consultatiebureau.

Samen runnen we nu het architectenbureau met in totaal 6 mensen en hebben we inmiddels een ruime portfolio met een aantal aansprekende projecten op onze naam. De projecten die we realiseren variëren van een vrijstaande villa en appartementencomplexen tot de herbestemming van de voormalige Coca Cola fabriek, de nieuwbouw van Europa's grootste industriële slagerij voor v. Loon Vlees en de productiefabriek voor zonnefolie in opdracht van Nuon.

Niet alleen heeft Beekvliet dus voor ons de basis gelegd voor de kennis en opleiding die we nu gebruiken in ons bedrijf maar vooral ook voor onze privésituatie is de invloed van Beekvliet op ons leven alom aanwezig.

Xandra v. Boven Janssen en Theobert van Boven

Beekvliet bij de tijd

Tempora Nostra houdt de lezers op de hoogte van het dagelijkse reilen en zeilen op het Beekvliet van nu.

Jitse Alsemgeest, Floris Hieselaar en Marco van Zijl, allen klas 5, hebben zich geplaatst voor de nationale finale van de EUSO-wedstrijd, de “practicum-olympiade in biologie, natuur- en scheikunde. “Zij wonnen de voorronde aan de Universiteit van Utrecht.

Gymnasium Beekvliet heeft dit jaar Tsjechië vertegenwoordigd op de MUN (Model United Nations) in Den Haag. Leerlingen debatteren, lobbyen en onderhandelen over resoluties zoals in de echte VN.

In januari en februari vond in klas 4 de Gammamodule plaats. Leerlingen van de maatschappijstroom maakten een filmdocumentaire en een krant. Binnen de context van Afrika werden een aantal onderwerpen uitgewerkt als arm en rijk, bevolking, tribalisme, klimaatveranderingen en reflectie. Op 17 maart was de presentatie plaats voor medeleerlingen en ouders van klas 4.

De leerlingen van de natuurstroom in klas 4 zijn bezig geweest met de op Beekvliet zelf ontwikkelde module “Krachtmeting”. Daarin onderzoeken zij het verband tussen conditie en menselijk vermogen. Aan de hand van een zelfgebouwde opstelling, gemonteerd op een fitnessapparaat, maten zij de kracht en de snelheid die de proefpersonen leverden. Hartslagmeting en ademanalyse leverden gegevens over de conditie. In deze module worden elementen uit de vakken biologie, scheikunde, natuurkunde en wiskunde gecombineerd.

De toestemming voor de bouw van de nieuwe BINAS-vleugel is eindelijk binnen. De totale geplande tijd van architectkeuze tot en met de oplevering bedraagt 18 maanden. Schooljaar 2010-2011 is de ingebruikname. (wordt vervolgd).

Op 19 februari heeft Thomas van den Akker (1997) voor leerlingen van klas 1 en 2 verteld over zijn werk als tropenarts in Malawi. Aan de hand van foto's gaf hij een beeld van het leven en de gezondheidszorg in Malawi en lokte hij daarbij diepgaande discussies uit met onze jongste leerlingen.

Ivy-Roos van Osch (klas 4) is als vertegenwoordigster van Gymnasium Beekvliet met Edukans Going Global naar Malawi geweest. Zo'n 60 leerlingen van diverse scholen

die deelnemen aan het Edukansproject zijn gaan kijken naar onderwijsprojecten in Malawi, een van de armste landen in de wereld. Over haar ervaringen brengt zij uitgebreid verslag uit.

In het kader van het Edukansproject wordt op 3 maart een lesinstuif georganiseerd voor de ouders van leerlingen van klas 1 en 2. In april volgt een Afrikaanse avond voor leerlingen en ouders van klas 3 tot en met 5 en op 15 mei wordt er een actiedag georganiseerd voor en met alle leerlingen.

Op 24 februari, midden in de carnavalsvakantie, is plotseling Stef van den Dungen, leerling van klas 1C overleden. Voor de vakantie was Stef nog de hele week op school. Vrijdagmiddag is hij met zijn ouders op vakantie gegaan, zaterdag zijn ze terug gekomen en is Stef doodziek met een bacteriële infectie in het ziekenhuis opgenomen. Op woensdag 4 maart is op school een herdenkingsbijeenkomst gehouden. Ter herinnering is een website aan hem gewijd:

www.gymnasiumbeekvliet.websitemaker.nl/stefvandendungen

Kees Quinten

Bruggespraak

In het archief van Beekvliet kwam ik een nog keurig uitziend rood exemplaar van het Carillon, nummer 4, uit februari 1963 tegen. Destijds met Joep Naninck, Peter Gerrits, Cor Mennen, Leendert Spijkers en Wim Weren in de redactie. De illustraties werden verzorgd door Herman Rikhof, Dick Govaerts, Frans Geraedts en Nico van Dongen. Alles moest indertijd met de hand getypt en gestencild worden. De kopjes boven de artikelen werden zelfs met de hand getekend!

In deze editie uit februari 1963 staat een humoristisch verhaal van Henk Smeets over de oude, Gestelse brug bij Halder. Navraag bij Henk Smeets, examenjaar 1963, leert dat hij gedurende zijn studietijd op Beekvliet zo nu en dan een verhaal schreef voor het Carillon. “Het Carillon was in die tijd het schoolblad voor de 5e en 6e klas, ofwel de Duitse Bouw. Voor de 2e tot 4e klas was er het schoolblad Rostra,” legt Smeets uit. Van dit schoolblad is hij zelfs nog een jaar redactielid geweest. “Dergelijke clubjes op Beekvliet verschaften een aantal privileges, zoals het mogen typen op de typemachine in de lerarenkamers, wat in die tijd een groot goed was.”

Henk Smeets, nog steeds woonachtig in Vught, wandelde tijdens zijn Beekvlietperiode regelmatig van Gestel naar Vught om zijn ouders op te zoeken. Uiteraard moest hij hiervoor bij buurtschap Halder over een houten brug. Een gebeurtenis bij deze oude, krakende brug leverde hoogstwaarschijnlijk de inspiratie op voor dit inmiddels 36 jaar oude Carillonartikel.

Henk Smeets in 1962 als voorzitter van de Duitse Bouw. Op het medaillon dat hij draagt staat de tekst: Semper Ridere Risibile est, dat is te vertalen als Altijd lachen is belachelijk

→
Foto van de oude brug bij Halder, verkregen via J. van Veldhoven van de Heemkundekring Sint-Michielsgestel.

Bruggespraak

Laatstleden zondag verspreidde het gerucht zich door ons dorp, dat de brug bij Halder op instorten stond. Nadat de burgemeester onder de preek uit de kerk was gehaald, toog deze hoogwaardigheidsbekleder, vergezeld van de groepscommandant der Rijkspolitie en de wethouder van openbare werken naar de plaats des onheils, omstuwd door de kritische dorpsgemeenschap.

Bij de brug aangekomen bleken de wethouder en de groepscommandant enerzijds zich terdege bewust van de hiërarchie in deze wereld, terwijl de burgemeester van zijn kant blijk gaf van een democratische instelling en zo kon het dus gebeuren, dat na vijftien minuten nog niemand de brug betreden had. Tenslotte besloot de burgervader, om uit deze impasse te geraken, na nog eens “na U” gefluisterd te hebben tot de wethouder – de groepscommandant had reeds voor de eer bedankt, omdat hij zijn handen al vol had aan het in bedwang houden van het naargelang hun leeftijd kauwgom of tabak kauwende publiek – de eerste schrede op de brug zette.

Hij trok zijn jas uit, wiste zich het zweet nog eens van het voorhoofd en zette z'n rechterbeen op de brug. “Kraak!” klonk het en terug was de burgemeester al weer. “Het kraakte...”, stamelde hij, trillend op zijn benen. “Dè doetie al sestig jaar!” bromde een oude boer. De burgemeester keek vol minachting naar deze woordvoerder van het proletariaat, maar waagde het evenwel niet nieuwe stappen te ondernemen. Besloten werd te wachten tot na de Mis om de pastoor gelegenheid te geven zich ook op de hoogte te komen stellen.

Na drie kwartier arriveerde de parochieherder, voorafgegaan door de plaatselijke har-

monie en de kastelein van “De drie Zwaantjes”. De geestelijke en wereldlijke macht schudde handen; de pastoor zette zijn steek af en klom op een lege mestkar, die daar door goddelijke tussenkomst langs de weg stond.

Iedereen viel op zijn knieën behalve de burgemeester – uit hoofde van zijn ambt – en de groepscommandant, die salueerde. Toen daalde de H. Geest neer en de herder opende de aanval: “Gelovigen!” – het “beminde” liet hij er voor deze speciale gelegenheid af – “Gij zijt ongelovigen!” Nu gingen ook alle petten nog af en men boog de hoofden, behalve de burgemeester, die instemmend knikte en de groepscommandant, die salueerde. “Gij”, aldus de vaderlijke vermaning, “geeft u af met de duivel. Kermis! Carnaval! En de collecte brengt ook al steeds minder op. Neen! Gij verdrinkt u liever in cafés, die hoofdkussens van de satan!!”

Allen sloegen een kruis behalve de burgemeester, die daarboven stond, de groepscommandant, die moe werd van het salueren en de kastelein van “De drie Zwaantjes” vanwege de belediging. “Dit is nu uw straf! Gij, zondaars!”

“Amen!”, zei de gemeente en de pastoor daalde waardig van zijn “preekstoel” af.

Toen werd de toestand weer kritiek, maar terwijl de belanghebbenden elkaar met deze eervolle taak probeerden te belasten, kregen twee misdienaars ruzie, de kandelaars werden als knotsen gehanteerd en toen gebeurde het wonder: de zwakste misdienaar delfde – zoals het meestal gaat – het onderspit, althans: dat dreigde hij te doen; doch hij ontwaar-

De Sint-Michielsgestelweg, vanaf de plaats van de afgebroken brug richting Vught. Op de achtergrond de boerderij met het trapgeveltje.

de de lokkende grens van Vught, zijn redding! Zo snel als zijn rode toog het toeliet, sprintte hij weg, de brug op..... en realiseerde zich dan plots, dat de brug hem hield. Een gejuich steeg op en toen wilde plotseling iedereen tegelijk de brug betreden. “Ik had het wel gezegd”, bromde de wethouder van openbare werken. “God is de zondaars genadig...” fluisterde de pastoor spijtig. “Kom, onze plicht roept ons elders”, sprak de burgemeester tot de groepscommandant en samen liepen ze terug naar het centrum.

Er kwam een bordje bij de brug te staan: max. snelheid 6 km. “Nu kan ze er weer zestig jaar tegen”, verklaarde de burgervader in de gemeenteraad. “Maar ze kraakt”, memoreerde de oppositie. “Dat doet ze al zestig jaar”, verzekerde de burgemeester, maar hij peinst er nu nog over, wie hij op dat moment citeerde...

Henk Smeets (1963)

Nieuwsgierig geworden naar de authenticiteit van dit verhaal, vroeg ik de schrijver of hij zich nog de aanleiding hiervoor kon herinneren? Henk Smeets kan zich de brug nog goed voor de geest halen van zijn wandelingen tussen Beekvliet en Vught. En na diep graven, herinnert hij zich dat er op een gegeven moment een bord met een snelheidsbeperking van 6 km bij de brug stond! “Ik weet het niet zeker, maar hoogstwaarschijnlijk is dit bord de aanleiding geweest voor het schrijven van dit verhaal,” memoreert hij. “Het handelt bovendien niet om concrete personen in dit verhaal,” vertelt Henk Smeets, “maar meer worden de verschillende lokale autoriteiten in hun rol kritisch bekeken. Het gaat over mensen die geen verantwoordelijkheid willen nemen. Besluiteloos, ja; maar ook dikdoenerig en – als de gevaren geweken zijn – frontaal in de schijnwerpers.”

De heer Smeets hield zich ook in die tijd al bezig met de politiek, met name ingegeven door het feit dat zijn vader in de gemeenteraad van Vught actief was. “Ik volgde dat nauwlettend. Het curieuze bord met de snelheidsbeperking was dan hoogstwaarschijnlijk ook de aanleiding om de lokale autoriteiten op de hak te nemen.”

De betreffende krakende, houten brug uit het verhaal is al lang geleden afgebroken. De brug stond rechts van de weg van Vught naar Sint-Michielsgestel, vlakbij een boerderij. Deze boerderij staat er nog steeds, als markering van een vergankelijke oude brug uit vervlogen tijd.

Mirjan Boot

Met dank aan de heer Henk Smeets (examenjaar 1963).

Leven na Beekvliet

Immy Verdonschot behaalde in 2007 haar gymnasiumdiploma op Beekvliet en ging studeren in Utrecht. Geertje den Otter slaagde in 2008 voor haar eindexamen en heeft er ruim een half jaar studie in Nijmegen op zetten. Zij vertellen over hun leven na Beekvliet.

Beekvliet als basis

Al toen ik in de tweede klas van Beekvliet zat, had ik de droom om te werken met films en televisie. Ik wist alleen nog niet precies wat. In ons derde jaar mochten we de kerstviering verzorgen en ons groepje kwam met het idee om het kerstverhaal te verfilmen. Toen wist ik het zeker: ik wilde regisseur worden. Nu is dat natuurlijk makkelijker gezegd dan gedaan, maar iedere kans die ik op Beekvliet had om een filmpje te maken, greep ik aan. Ik had me ingeschreven voor de HKU (Hogeschool voor de Kunsten Utrecht) en de NFTA (Nederlandse Film- en Televisie Academie in Amsterdam) om die richting op te gaan, maar helaas werd ik niet aangenomen, omdat ik te jong was en te weinig ervaring had. Meneer Boekholt kende één andere oud-leerlinge die ook deze richting had gekozen en heeft mij in contact gebracht met haar. Naar aanleiding van haar verhaal wist ik wat en waar ik wilde gaan studeren, namelijk (Theater-) Film- en Televisiewetenschappen aan de Universiteit van Utrecht. Ik ben nu bezig met mijn tweede jaar en leer ontzettend veel. Ik merk dat ik toch voortdurend terugdenk aan Beekvliet en wat ik daar allemaal heb geleerd. Het lijkt soms dan ook alsof er eigenlijk niet zo heel veel is veranderd.

In het begin van mijn studie woonde ik in Utrecht en ik heb toen als vrijwilliger gewerkt bij het Nederlands Film Festival. Dit was een heel leuk begin van mijn studie en ik kwam zo ook in contact met 'de beroepsmensen' uit mijn vakgebied. Ik voelde me uiteindelijk toch niet helemaal thuis in Utrecht en ben na een half jaar weer thuis gaan wonen. Een nadeel was dat ik dit jaar geen vrijwilliger kon zijn bij het festival, omdat het me te veel reistijd zou kosten. Ik ben in Sint-Oedenrode werk gaan zoeken en toen werd me het voorstel gedaan om stage te lopen bij de instelling waar ik werk. Momenteel loop ik dan ook stage bij Cultureel Educatief Centrum Mariëndael. Het stageproject is het opzetten van een filmclub, en ik leer veel over wat er allemaal bij komt kijken. Ik heb hierbij de films uitgekozen, persberichten geschreven en ik geef inleidingen bij de films zodat het publiek meer achtergrondinformatie krijgt. Na afloop praat ik ook nog met de bezoekers na over de films en wat zij ervan vonden. Het blijkt dat dit de inwoners van Sint-Oedenrode aanspreekt, want het eerste halfjaar was al succesvol!

Het wordt aangeraden om pas in de tweede helft van het derde jaar stage te lopen,

en veel medestudenten kijken dan ook vreemd op als ze horen dat ik al stage loop. Gelukkig deed deze mogelijkheid zich voor en heb ik de kans gegrepen, want ik leer er veel van en het is erg leuk om te doen. Door mijn stage en mijn opleiding is mijn interesse in andere beroepen binnen de filmwereld dan ook gegroeid. Het voordeel aan dit stageproject is wel dat ik mijn tijd redelijk onafhankelijk kan indelen. Ik heb enkele deadlines waar ik me aan moet houden, en daar werk ik in mijn eigen tempo naartoe.

Het grootste verschil is eigenlijk dat ik mijn vriendinnen van Beekvliet minder vaak zie. We studeren allemaal iets anders en hebben het er maar druk mee. Het is jammer, maar natuurlijk wel logisch. Wanneer we weer een keer met zijn allen samen zijn, komt Beekvliet toch nog altijd ter sprake, want het blijft een 'goeie ouwe tijd' waar we met veel plezier aan terugdenken. Zowel de docenten als alles wat we meegemaakt hebben wordt weer uitvoerig besproken en Beekvliet zal dan ook altijd een leuk onderwerp zijn om ter sprake te brengen. De Beekvliettijd heeft mij de vrijheid gegeven om te ontdekken wat ik wil doen en daarmee heeft het een basis gelegd voor mijn toekomst.

Immy Verdonschot (2007)

Immy Verdonschot met vriendinnen op de Laatste SchoolDag '07.

Sint-Michielsgestel of Nijmegen, veel verschil?

2002-2008, deze 6 jaar heb ik op Beekvliet door mogen brengen. Overigens waren die jaren echt geweldig! Ik heb het altijd erg goed naar mijn zin gehad op Beekvliet, maar op een gegeven moment kwam toch dat moment dat ik me moest gaan oriënteren op mijn vervolgstudie. En eigenlijk vond ik dat helemaal niet zo leuk. Ik zag best op tegen het moment dat ik van Beekvliet af zou moeten en naar de universiteit zou gaan, juist omdat ik het zo leuk vond op Beekvliet. De keuze voor de studie vond ik best lastig omdat ik nogal veel studies interessant vond, maar uiteindelijk is het dan toch Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde aan de Radboud Universiteit Nijmegen geworden.

Ik vond het spannend want alles was nieuw; nieuwe studie, nieuwe stad en natuurlijk allemaal nieuwe mensen. Maar toch wist ik ook wel dat ik niet de enige was die daar alleen kwam. Dus met dat gevoel begon ik in augustus vorig jaar aan de introductie. 10 dagen lang mensen, de universiteit en de stad ontdekken en heel veel leuke dingen doen. Dat was echt een geweldige tijd waarin ik al veel leuke mensen heb leren kennen. Inmiddels zijn we alweer een dik half jaar verder; een indrukwekkend half jaar. Voor het eerst hoorcolleges, werkgroepen en tentamens. En zelf bepalen of je wel of niet naar een hoorcollege gaat was ook nieuw.

Een groot verschil tussen Beekvliet en mijn studie is het aantal contacturen. Elke week heb ik maar 3 hoorcolleges en 3 werkgroepen van anderhalf uur, dit zijn bij elkaar dus maar 9 contacturen in de week waarvan er maar 4,5 verplicht zijn! Nog een opvallend feitje is dat we bij deze studie begonnen zijn met ongeveer 420 eerstejaarsstudenten en dat er nu, na een half jaar, nog maar ongeveer 260 over zijn.

Het leuke van de universiteit vind ik dat je nog bijna elke dag nieuwe mensen ontmoet en ik tot nu toe al ontzettend veel geleerd heb. Op de universiteit moet je het allemaal zelf doen. Er is niemand die je helpt uit te vinden hoe je rooster in elkaar zit en waar die ene collegezaal is. Niemand die je even helpt herinneren dat je je nog in moet schrijven voor dat ene tentamen of dat je volgende week die grote opdracht af moet hebben.

Inhoudelijk heb ik ook al veel geleerd. Elke opdracht die je maakt (en dat zijn er veel!) moet volgens APA-normen geschreven worden,

Geertje den Otter in de tweede klas

alle feiten die je vernoemt in je opdracht moeten door wetenschappelijk onderzoek onderbouwd zijn en natuurlijk moet je niet vergeten om aan alle bronnen die je hebt gebruikt weer te refereren. Op dit moment moet ik zelfs al een klein empirisch onderzoek uit gaan voeren, zeer interessant!

Ik zit sinds het begin van de studie al op kamers en ik heb gemerkt dat wonen in Sint-Oedenrode of wonen in Nijmegen ook een wereld van verschil is. Ik moest in een keer op gaan passen voor rare figuren op straat, 's nachts in je eentje 5 minuten van de stad terug naar huis fietsen is al eng, en natuurlijk is ook mijn fiets al een keer gestolen. Elke dag zelf bepalen wat voor eten je gaat koken, zorgen dat het huis leefbaar blijft en natuurlijk op tijd de vuilnis buiten zetten hoort er nu ook voortaan bij. Inmiddels ben ik dus helemaal gewend geraakt aan mijn 'nieuwe leventje' en is het lang niet zo eng als dat ik van tevoren gedacht had. Ik ben blij met mijn studiekeuze en ook vind ik Nijmegen supergezellig. Dus ik denk dat ik het hier makkelijk nog een paar jaar uit ga houden!

Geertje den Otter

Geertje den Otter anno 2009

Beekvlieters in het nieuws

Regelmatig komen we oud-Beekvlieters tegen in persberichten of we krijgen er melding over. Op basis daarvan zijn we in de vorige uitgave een - naar we verwachten - vaste rubriek gestart voor Tempora Nostra. Daarvoor is het natuurlijk wel handig als we ook door de lezers worden geattendeerd op nieuws dat over "oud-Beekvlieters in de pers" op welke manier dan ook verschijnt: in interviews, eigen publicaties, boekbesprekingen, enzovoort. De redactie zal per situatie beoordelen welke informatie uit de desbetreffende publicatie kan worden geplaatst. Het voert in de meeste gevallen te ver om de berichten volledig weer te geven. En wat de relatie met Beekvliet betreft; daarover kan de lezer, voorzover bekend is met de besproken persoon en zijn of haar gedachtegoed, zelf oordelen.

Obama en de missie

Mede dankzij de hulp van Nederlandse missionarissen kreeg de kleine Barack Obama fatsoenlijk lager onderwijs, betoogt Jos van Gennip, oud-Beekvlieter (Beekvliet 1951-1954) in het najaar van 2008 in de Volkskrant. Enkele citaten uit zijn artikel volgen hieronder.

(...) Barry Soetoro, zoals hij toen heette, bracht zijn lagere schooljaren niet alleen door op een eliteschool in Jakarta, maar hij leerde lezen en schrijven op een kampongschool in een heel arme wijk van Jakarta. Het waren roerige jaren, toen de moeder van Barack met hem en haar nieuwe partner naar Indonesië kwam. Burgeroorlog, hongersnood. De school waarheen de kleine Barry gestuurd werd, was de St. Franciscus-school. Dat was het werk van een Nederlandse missionaris, Bart Janssen, een pater Capucijn. De Kapucijnen deden en doen veel ontwikkelingswerk in grote delen van

Indonesië, soms met Nederlandse officiële ontwikkelingshulp, meestal in die jaren met particuliere giften, letterlijk ook mede dankzij postzegels en zilverpapier. (...) 'Negenendertig jaar geleden',

Pater kapucijn Bart Janssen met de krant waarin Obama's lerares het katholiek onderwijs aanprijst. Bron: uitgave Kap en Koord, 49e jaargang, nr. 1 februari 2009

schreef zijn onderwijzeres vorig jaar, ‘in 1968 had ik een jongen met kroeshaar en een donkere huid. Hij was zeven jaar. Elke morgen kwam hij naar school met zijn moeder, Ann Soetoro, een Amerikaanse vrouw. Zijn kleren zagen er altijd proper en netjes uit. Wanneer de bel luidde, ging hij aan het hoofd van de rij staan. In de klas was hij een van de tien beste studenten.’ (...) Niemand kan zeggen dat de VS nu een andere president hadden gehad als die school in Jakarta er niet was geweest, maar wel kunnen we zeggen dat de wereld zonder duizenden van die arme wijkschooltjes een plaats met slechtere kansen zou zijn geweest voor een volgende generatie

Bron: de Volkskrant, 8 november 2008

“Vijfentwintig jaar bij de zaak - dat is goed voor een lintje”

Degenen die bekend zijn met de oude muziekwereld in Nederland, zullen hem ongetwijfeld kennen: Jos van Veldhoven, afkomstig uit de vruchtbare muzikale “stal” van Thieux Lax, in de jaren ’60 muziekleraar op Beekvliet. Jos was in 2008 25 jaar leider van de Nederlandse Bachvereniging; aanleiding voor een interview in HP/De Tijd.

“Ik heb mezelf op een cadeautje getrakteerd: Haydns oratorium Die Jahreszeiten. (...) Een muzikale idylle in een onrustige wereld.”

Is het niet een beetje vreemd: een Bach-specialist die jubileert met Haydn?

“Nee hoor, ik heb de afgelopen 25 jaar bij de Bachvereniging veel aan repertoirevernieuwing gedaan. De tijd dat er alleen Bach op het menu stond is voorbij.” (...)

Hoe kijkt u terug op die kwart eeuw?

“Het was een geweldige tijd. Ik heb veel dromen kunnen verwezenlijken en het niveau van de musici is enorm gestegen.” Wat was uw “finest hour” ?

“Toen ik iedereen over me heen kreeg omdat ik de Matthäus Passion in een kamer-muziekbezetting uitvoerde. We vonden het allemaal prachtig. (...) Ik ben nog steeds overtuigd van die versie.” Er zijn maar weinig dirigenten die zo lang op dezelfde plek blijven. Wordt het geen tijd om te gaan? “In de ensemblewereld ligt dat anders dan bij de orkesten. Maar je hebt gelijk, het is een lange tijd. Toch hebben we elkaar nog genoeg te vertellen. Wanneer dat moment komt? Als je jezelf oud voelt. Maar dat moment duurt nog lang, want muziek houdt je jong.”

Bron: HP/De Tijd, 31 oktober 2008, door Oswin Schneeweisz

Jos van Veldhoven

Kees Gondrie: 'Rekenen is inzicht, wiskundig inzicht'

Op 26 november 2008 stond een bijzondere rekenprestatie van Kees Gondrie, wiskundedocent op Beekvliet, centraal in een interview met hem in het Brabants Dagblad. We geven het interview vrijwel integraal weer.

Zijn vrouw zette hem op het spoor. „Zij las de advertentie in het Brabants Dagblad en zei: 'Je moet meedoen'. Toen heb ik de vragenlijst op internet ingevuld en kreeg ik twee weken geleden bericht dat ik bij de beste 100 was geëindigd. Allemaal wiskundigen trouwens. En die mochten vrijdag met vijftig prominenten en anderen aan de finale meedoen.” Die finale was in een grote gymzaal op een lyceum in Zwolle. Veertien vragen/problemen, die binnen een bepaalde tijd moesten worden opgelost. „Ik was één keer te laat, een vraag voor vijf punten. De andere dertien vragen waren goed. Ik haalde 140 van de 145 punten, samen met iemand anders. Maar die had meer tijd gebruikt, dus...” Hij won, vermoedelijk, omdat hij de moeilijkste opgave, waar vier minuten voor stonden, in tien seconden had opgelost. „Het was een 'politieke' opgave, over een roltrap in het gebouw van de Tweede Kamer. Jan Peter Balkenende deed er 60 seconden over als hij van boven naar beneden ging. Hij deed er 24 seconden over om naar boven te lopen als de roltrap defect was. Hoe lang doet hij er over als de roltrap wel werkt? Nou, bij zo'n opgave is de truc dat het dus van geen belang hoe lang die roltrap is, dus stel je 'm simpel op 60 meter. Dan ga je dus één meter per seconde naar beneden. Nou, die 24 seconden van Balkenende betekent dus 2,5 meter per seconde, dus 1,5 meter per seconde als de trap 't wel doet. Dat is dus 40 seconden (60 gedeeld door anderhalf) voor de hele trap. Klaar. Rekenen is inzicht, wiskundig inzicht.”

Thuis in St. Michielsgestel bewoont Gondrie een uit de aard der zaak keurig bijgehouden woning in een nieuwbouwwijk; de boeken en zijn collectie klassieke muziek-cd's staat er netjes in het gelid bij. Gondrie is zelf een buitengewoon vriendelijke vijftiger. Hij zou ambtenaar kunnen zijn, in de boeken van Voskuil kunnen figureren. Of voor de klas staan. Hij staat voor klas. Gondrie is docent wiskunde aan het Beekvliet-gymnasium om de hoek.

Niet zijn eerste keuze, trouwens. „Ik wilde altijd iets in de sport doen, heb me ook aangemeld voor de sport-

Kees Gondrie

academie. Maar bij de keuring viel ik door de mand met mijn ogen: min tien. Toen ben ik maar wiskunde gaan studeren.”

Hij studeert weer, kunstgeschiedenis. Het is misschien een uitvloeisel van zijn jeugd. Gondrie werd geboren in Nuenen, in het huis naast dat waar Vincent van Gogh woonde. „Voor het huis stond een monument, mijn vader had reproducties van Van Gogh aan de muur. Ik ben opgegroeid met ‘De aardappeleters’, uit zijn donkere periode. Onze buurvrouw in de jaren vijftig daar had Van Gogh nog persoonlijk gekend. Zij moest als kind van haar ouders uit de buurt blijven, Van Gogh gold als een zonderling.” Niets in het leven van Kees Gondrie is zonderling, hooguit uitzonderlijk. Of zullen we de titel ‘Grootste rekenwonder van Nederland’ toch ook maar even relativeren? „Alsjeblieft wel, haha. Er hebben 3000 mensen aan de wedstrijd meegedaan en ik heb toevallig vrijdag gewonnen, punt.” Hij is toch wel een tikje uitzonderlijk: voordat hij aan die studie kunstgeschiedenis begon, leerde hij zichzelf Italiaans en het redeneren scherpt hij aan door te bridgen; Gondrie heeft een meestertitel in deze tak van sport. En sinds vrijdag dus een ook meestertitel in de nobele kunst van het rekenen.

Bron: Brabants Dagblad, maandag 24 november 2008 / interviewer Henri van der Steen

“Er moet rekeningrijden komen voor stroomgebruik”

Op 10 januari 2009 publiceerde de Volkskrant een uitvoerig artikel, waarin oud-leerling Pier Nabuurs (59), o.a. bestuursvoorzitter van KEMA, geïnterviewd werd.

Nabuurs pleitte voor slimmere elektriciteitsnetwerken, want volgens hem is ons stroomnet te dom om windmolens, zonnepanelen en elektrische auto’s van de toekomst goed te kunnen gebruiken. Aanleg van een slimmer net is ook beter voor de werkgelegenheid. KEMA heeft in een rapport voor de (in januari nog aankomende) president Obama uitgerekend dat een investering van 16 miljard dollar in smart grids 280.000 banen oplevert. Een van de andere veranderingen die Nabuurs propageert is onmiddellijke incassering van de kosten van energieverbruik bij de consument, in plaats van jaarlijkse betaling van een standaardtarief. Door gunstige (bv. veel wind voor groene stroom) of ongunstige omstandigheden (kostbare lozing door energiecentrales van afvalwater bij extreem warm weer) kun je lagere of hogere prijzen van energie meteen bij de consument in rekening brengen. Daarmee wordt het gedrag van de gebruiker beïnvloed. En waarschijnlijk het gebruik van alternatieve stroomvoorzieningen gestimuleerd. Dat alle innovaties er niet komen heeft volgens Nabuurs te maken met conservatisme, en ook omdat de netwerken zo lang meegaan. “Waarom leveren netwerkbedrijven bijvoorbeeld mijn slimme stroommeter? Waarom kan ik die niet om de hoek kopen? En waarom krijgt het energiebedrijf alle data en niet de consument?”

Pier Nabuurs

En zo blijkt maar weer dat de Pier Nabuurs tijdens zijn Beekvlietperiode ontwikkelde belangstelling voor techniek en de praktische toepasbaarheid daarvan nog steeds actueel is. Ik refereer aan zijn uitspraak in een levensloopartikel van zijn hand, dat in een van de vorige uitgaven van *Tempora Nostra* stond. “Met 59 jaar terugkijkend op mijn loopbaan tot nu toe constateer ik dat organisaties en mensen de leidraad zijn geworden om technologie te beoordelen en te gebruiken.”

Bron: De Volkskrant, zaterdag 10 januari 2009 door Bard van de Weijer

Francine Vis zingt in “5-minuten-opera” voor diepvriescasten aan de Zeedijk

Het kunstkatern van de Volkskrant maakte op 13 november uitgebreid melding van een bijzonder project rond de opera “Marco Polo” van Tan Dun, uitgevoerd door de Nederlandse Opera in het Muziektheater. Oud-leerling Francine Vis (2001) speelde daarbij een rol als zangeres.

Bedenker Anthony Heidweiler liet theater- en conservatoriumstudenten minioperaatjes spelen en zingen, op allerlei plekken, waaronder de Zeedijk. Ook 40 scholieren van het Montessori deden mee aan de Koorstroom, waarbij 1800 gelegenheidszangers de Stopera moesten laten deinen. Natuurlijk niet zomaar, want er zit nu eenmaal CKV in je curriculum, natuurlijk. En zo trad ook oud-Beekvlietleerling Francine Vis als operazangeres op in een miniopera, samen met altviolist Max Knigge en acteur Peter van

Francine Vis

Rooijen, in een Chinese toko op de Zeedijk. Het lijkt misschien allemaal wat vreemd, maar Heidweiler zei het zo: “Marco Polo in Amsterdam kun je niet afdoen als een goedkoop multicultiproject. Het gaat over het mooiste wat er is, al eeuwenlang: de verrijking en kosmopolitisme.”

Bron: De Volkskrant, 13 november 2008, door Guido van Oorschot

“Obama is het soort verlosser dat de mensen nu graag zien”

Aan het woord is oud-Beekvlieter (begin jaren '60) Toine van den Hoogen, hoogleraar (fundamentele) theologie in Nijmegen. Hij werd in een interview ruimschoots aan het woord gelaten in de kerstbijlage van het Brabants Dagblad van 24 december 2008. Graag laat ik enkele citaten voorbijkomen die vooral gerelateerd zijn aan de actualiteit en wellicht ook iets zeggen over de periode waarin Toine van den Hoogen gevormd is. Wat me vooral opviel in het artikel was, dat - vanuit de traditionele verlossingsgedachte - een brug werd geslagen naar wat als een actuele verlossing wordt beschouwd, buiten religie om.

“Verlosser - de belangrijkste eretitel voor Jezus - is heel bruikbaar, ook nu voor ons”, vindt Van den Hoogen. “Toch heeft het een praktische oorsprong. Als vroeger in de joodse samenleving een vrouw door haar man werd verlaten en daarmee haar status verloor, had de familie de plicht een nieuwe man aan te wijzen, die voor haar moest zorgen. Dat was de “losser”, de “verlosser”. Hij schonk de vrouw een nieuw leven. Zo'n man had een heel sociale functie en hij offerde zich op. (...) Professor Van den Hoogen vindt het wel interessant dat tegenwoordig overal allerlei verlossers opduiken. Obama als nieuwste. De theoloog erkent dat de komst van Obama religieuze trekjes heeft. “Hij biedt hoop, perspectief. Hij is onder ons.” Zelf ziet Van den Hoogen iets van een verlosser in de buddy die een aidspatiënt bijstaat. “Een maatje die een last op zich neemt.” (...) “Wie met zijn tijd meegaat en bereid is het fenomeen van de verlossing goed te verstaan, kan z'n voordeel doen met betekenissen als “bevrijding” en vernieuwing”. Veel wegen leiden naar

Toine van den Hoogen

verlossing. (...) “Theologiestudenten willen van mij graag horen hoe het vroeger was om met verlossing om te gaan. (...) Ze kunnen zich er weinig bij voorstellen. Verlossing en verlosser worden nu vooral buiten de religie gezocht en gevonden. Dat betekent dat de begrippen (...) in mijn ogen enigszins aan inflatie onderhevig zijn. (...) Obama komt, pratend over verlossing, regelmatig ter sprake. “Een man met charisma, die verschijnt op het moment dat een volk kennelijk rijp is voor verlossing. Een Messiasachtige die in meer dan één opzicht voldoet aan het klassieke ideaal van verlosser.” (...) “Ik moet eerlijk zeggen dat ik zelf niet snel iemand een verlosser zal noemen. Waarschijnlijk omdat ik meteen een verband leg met die christelijke traditie waarmee ik ben opgegroeid en waarin verlossing iets was dat niet met de werkelijkheid te maken had.”

Bron: Brabants dagblad, 24 december 2008, door Michiel Willems

“If you can dream it, you can do it”

Het zou een Obama-yell kunnen zijn, ware het niet dat dit motto uit de mond van een oud-Beekvlieter komt. De uitspraak is het leidende credo van het bedrijf Branddoctors van Susanne Swinkels (36, eindexamenjaar 1990). Blijkens een interview in Het Financieele Dagblad is zij een van de 111 jonge netwerkers die als toekomstige leiders uit allerlei disciplines geselecteerd zijn voor een nieuw initiatief: Visie NL.

Deze VisieNL-groep gaat in 2009 een visie ontwikkelen op de toekomst van Nederland. De resultaten worden in een boek gepubliceerd. In VisieNL zijn van tevoren geen richtlijnen, politieke agenda's of doelstellingen bepaald. De deelnemers moesten alleen een persoonlijk dagboek bijhouden en in een levenslijn aangeven welke waarden voor hen van belang zijn. Susanne zegt er zelf het volgende over. “Ik mis vooral een overkoepelende visie en enthousiaste mensen in Nederland. Dit initiatief zorgt ervoor dat je niet langer op de tribune zit om te kijken, maar een speler bent op het veld. Ik wil graag positief naar de toekomst kijken en weer kracht, trots, leiderschap en creativiteit zien. Meer kijken naar wat er goed gaat in

Susanne Swinkels

plaats van wat er mis is. Als ik een dag mijn belasting te laat betaal krijg ik meteen een boete in plaats van een bedankje voor mijn bijdrage als ondernemer.“ (...) “Ik spring er straks gewoon in (VisieNL, red.) Ik hoop wel dat we van gebaande paden durven af te wijken en niet als de zoveelste projectgroep volgens een vast stramien opereren.”

Bron: Het Financieel Dagblad, 03-10-2008, door Dominique Haijtema

“Ach, zij die geloven haasten zich niet”

In de zomer van 2008 figureerde Tom van de Rijken, oud-Beekvlieter uit de jaren '60 en tegenwoordig pastor in Dongen, in een interview in het Brabants Dagblad. Onderwerp: onenigheid tussen kerkbestuur enerzijds en de gemeente en monumentencommissie anderzijds over de dringend noodzakelijke opknappbeurt (al 5 jaar in discussie) van de historische en monumentale koepelkerk Laurentius in Dongen. Enkele citaten:

Om de kerk de eenentwintigste eeuw binnen te trekken, wil het bestuur onder meer vloerverwarming aanleggen. “Want als we nu in de winter de verwarming opstoken, dan lachen de vogeltjes boven in de koepel”, zegt pastor Tom van der Rijken, die sinds 1977 aan de parochie is verbonden. “Het is daar dan een graad of vijftientig terwijl wij beneden zitten te vernikkelen.”

Bovendien moeten met een nieuw verlichtingsplan de wand- en plafondschilderingen uit de duisternis worden getrokken. Samen met een nieuwe geluidsinstallatie zal het de kerk volgens Van der Made en Van der Rijken in volle glorie herstellen. “Op al die punten zitten we met de gemeente dan ook op één lijn”, stelt Van der Made. “De pijn zit ‘m echter in het nieuwe stoelenplan en de vloer.”

Om het bijwonen van de mis voor de parochianen comfortabeler te maken, wil het kerkbestuur namelijk alle banken vervangen door nieuwe stoelen.

(...)

“In de zestiger jaren richtte de liturgie zich meer en meer op gemeenschapsvorming. De gelovigen werden onderdeel van de dienst, die vanaf toen ook in het centrum van de kerk werd uitgesproken in de eigen taal. Daarmee veranderde tegelijkertijd de indeling van de kerk. Dat willen wij hier nu ook.”

(...)

Voor het kerkbestuur is de tegenstand onverteerbaar. Van der Rijken: “Het advies in 1996 was om alle kerken af te stoten en te vervangen door één nieuwe kerk. Dongen was not amused. Er ontstond een lobby om de Laurentiuskerk in stand te houden. Onder de voorwaarde dat we dan ook zouden worden gesteund door de Dongense gemeenschap, hebben we toen besloten de twee huidige kerken te behouden. Maar nu

we die steun nodig hebben, krijgen we van de gemeente nul op het rekest.”
(...)

Van der Rijken: “Omdat we het zelf betalen, moet de gemeente begrijpen dat de kerk geen museum is, maar een clubhuis dat gebruikt wordt door onze gelovigen.”

Volgens Velthoven moet er worden gezocht naar een compromis waarin een beleving van de moderne liturgie mogelijk is, maar waarin tegelijkertijd de geschiedenis van de kerk voldoende zichtbaar blijft.

Een directe oplossing lijkt niet nabij. Van der Rijken ziet het lijdzaam aan en verzucht: “Ach, zij die geloven, haasten zich niet.”

Bron: Brabants Dagblad, dinsdag 5 augustus 2008, door Piet Scheepers en Domien Huijbregts.

Peter van Overbruggen

Twee jaar extra

Misschien las u al eens eerder iets van mijn hand in dit blad. Dat ging dan over het Reglement aan welks bestaan wijlen Regent Franciscus Goyaerts mij bij mijn afscheid van Beekvliet herinnerde. Een gebeurtenis die mij diep geraakt heeft. Die niet oorzaak is geweest of geworden van zwaarigheid in mijn hoofd over die zes jaren uit mijn jeugd die ik daar doorbracht. Want zwaarigheden in een hoofd komen niet uit de wereld maar stammen uit dat hoofd zelf. Sorry voor dit vleugje filosofie: wij zijn niet uit de werkelijkheid, maar de werkelijkheid is uit ons. Het is niet alleen uw maar ook mijn eigen avontuur hoe die waarheid eruit zal zien na dit stukje.

Uit mijn vroegere uitlatingen zult u misschien de indruk hebben overgehouden dat ik mijn hele seminarietijd tenslotte interpreteer als een tijdperk van onaflatende eenzaamheid, zonder zicht op zin of geluk. En als u dat zo ziet zit u er niet ver naast. Dat is ook gewoon zo. Zo heb ik het, terugkijkend, altijd geïnterpreteerd. Die interpretatie berust natuurlijk op ervaringen, maar dat hoeft niet te betekenen dat de ellende altijd - ook al tijdens haar historisch verschijnen - naar haar wezen, dat wil zeggen naar hetgeen ze werkelijk was, ervaren werd: als ellende. Zij was de werkelijke werkelijkheid,

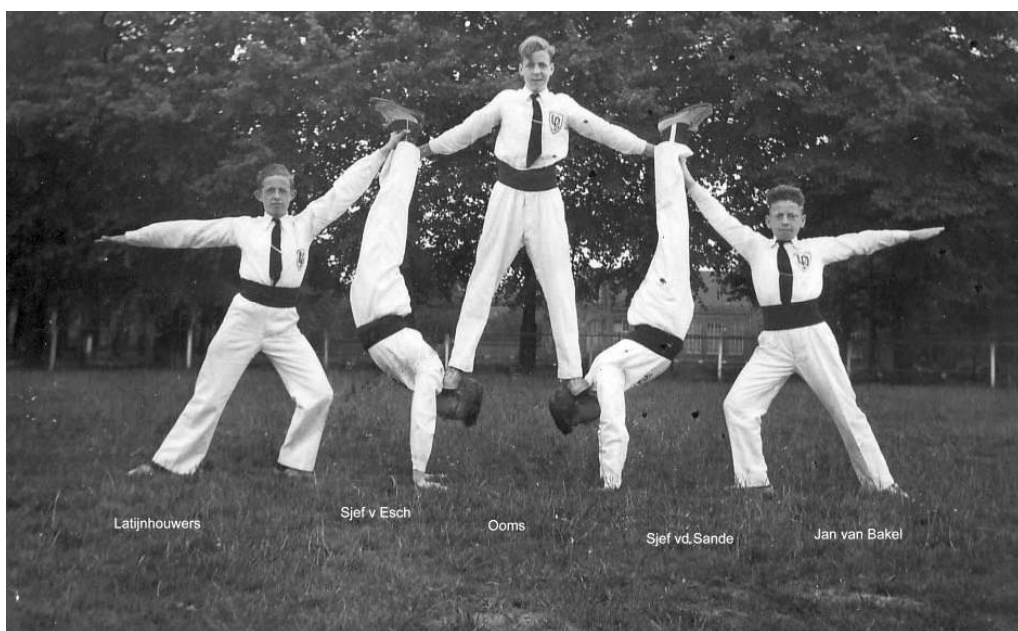
De Syntaxis (vierde klas) van Jan van Bakel. Hij zit vooraan midden op de foto.

maar het weten omtrent haar als ellende was nog niet ten volle tot haar gevorderd. Je zou dus kunnen zeggen: haar werkelijkheid als ellende had nog geen gestalte gekregen vanuit mij, haar baaierd. Strikter gesproken en begrepen: ik was nog niet ontbolsterd tot de werkelijke ellende die ik pas later werkelijk zou blijken te zijn. Misschien ook moet je zeggen dat mijn eigen wezen destijds nog niet op voldoende heldere en klare wijze de eigen eenzaamheid tot een ervaarbare gestalte kon brengen. Ik was dus nog niet in staat te zijn wat ik, zoals later bleek, reeds was: ellendig. Misschien kun je het vergelijken met wat iemand meemaakt die na een aantal jaren zegt: kijk, dat had ik moeten weten, die pijn daar, dat was toen al die kanker.

Vrolijker wordt het niet. Ik waarschuw u maar. Ik ga over op een andere toer. Nadat ik mijn vreze voor de eeuwige God eindelijk beetje bij beetje had overwonnen... Ik moet mezelf onderbreken. Ik overwon die vrees natuurlijk niet werkelijk in die zin dat ik andere opvattingen had opgebouwd omtrent het Opperwezen. God bleef steeds Dezelfde. Dat is Hij nog lang gebleven ook. Ik zou mijn geschiedenis moeten vertellen tot in de jaren '60 (twintig jaar later!) om enige verandering te kunnen vinden in de interpretatie van mijn verhouding tot het goddelijke, althans al datgene wat Zijn vertegenwoordigers namens en over Hem verkondigden. Maar er veranderde toch wel iets. Het was mogelijk geworden mij los te maken van de vreze een roeping te verzaaken door haar af te wijzen nog vóórdat zij zich onweersprekelijk had gemanifesteerd. Met andere woorden: te overwegen om te stoppen met dat priesterschap nog voordat over afwezigheid van roeping zekerheid kon bestaan. Dat was de allereerste, povere en schamele overwinning op de Grote Vreze. Dat gebeurde tijdens mijn studie op de syntaxis (4e klasse) in voorjaar en zomer van 1944. Nu ik dat zo opschrijf (bij wijze van spreken natuurlijk, want ik zit gewoon aan mijn laptop) herleeft weer alles van die tijd in mijn voorstelling. Die gespannen verhouding met de Fien - zoals we Merckx, de prefect (en afdelingshoofd in Udenhout) noemden - voor wie ik ooit tijdens de ochtendrecreatie stukken Grieks van buiten heb moeten leren om te "herstellen" wegens te lage prestaties op het terrein van goed gedrag. Voor studie-ijver kreeg ik ook altijd maar weer een 4 (van 5 punten!). De 5-halers, dat was toch een apart groepje denk ik, daar hoorde ik niet bij. En dan, wat ik zo eindeloos haatte: dat driemaal daags met al die jongens met die lange zwarte kousen in een grote optocht vanaf die parochiegebouwen bij de kerk naar Huize Vincentius lopen (stormen) voor de mis en de maaltijden. Achterom voor de mis, voorlans voor de refter. Terwijl de gewone jongens in het wild naar ons keken als naar een stoet achterlijke dwazen. Net zoiets, weet u wel, als in de vakantie, wanneer je met je twee misboeken tussen de gewone mensen naar de kerk liep.

Na die grote vakantie in 1944. De oprukkende geallieerde troepen in Frankrijk en België. De luchtlandingen in september. De slag bij Arnhem. Het magere stukje van Brabant dat bevrijd was. Het Ardennenoffensief. Toen, in die angstige december-

Gymnastiek met helemaal rechts Jan van Bakel.

maand, kwamen we als poësis en rhetorica terecht op het Doofstommeninstituut in St. - Michielsgestel. Er waren van onze klas zeven jongens aangewezen om voorbereid te worden voor het staatsexamen gymnasium-alpha: Maurice Pirenne, Toon Ooms, Nico Poulssen, Piet Harckx, Norbert Smulders, Gerard van de Loo, Jan Sanders en ik. (Jan Sanders is later teruggetrokken uit de groep). Wij hebben twee jaar lang samen een apart lesprogramma gevolgd. We hebben samen in 1946 in Amersfoort examen gedaan. We zijn allemaal geslaagd, mijn persoontje na een herexamen Grieks. Ik kan niet laten te vertellen dat de onovertroffen Jan van Dijk, priester van het bisdom maar later als benedictijn gestorven, mij zijn excuses heeft aangeboden voor zijn “slechte lessen Grieks”. Waardoor dat herexamen verklaard zou zijn. Ja, er zijn wel enkele goede dingen geweest op het seminarie. Hoewel, dat excuus valt er eigenlijk niet onder. Maar ik ben eigenlijk over iets heengestapt. Toen we in die schrikkelijke maand december van 1944 op het Doofstommeninstituut weer aan de studie begonnen en ik dus uitgekozen was voor het staatsexamen, deed zich voor mijn geweten (of gevoel) een probleem voor. Kies je voor “geweten” dan was het een gewetensprobleem. Het ging hierom: wanneer je hebt besloten om de weg naar een priesterwijding niet te vervolgen, dan moet je eigenlijk ook aan de opleiding tot dat staatsexamen niet deelnemen. Beter gezegd: als je geen priester (meer) wilt worden ben je op het seminarie niet (meer) op je plaats. Ik heb niet onder stoelen of banken gestoken dat er in mijn hoofd een en ander aan het veranderen was, maar zoveel geweten had ik toch nog wel om het probleem te zien. Ik weet niet hoe snel of na hoe lang beraad ik besloot om de geestelijk

directeur Witlox erover aan te spreken. Ik herinner me niet mijn eigen besluit om daarover met hem te gaan praten, maar wel dat ik hem verteld heb dat ik besloten had de weg naar een priesterwijding te verlaten. Maar dat ik eigenlijk wel graag samen met de aangewezen klasgenoten de lessen voor het examen zou volgen om samen met hen in de zomer van 1946 staatsexamen te doen. Of dat mocht? En dat hij zei: “Dat is goed, als je belooft daarover met niemand te praten”. Hij bedoelde: over dat ik geen priesterschap meer nastreefde en hij goedgevonden had dat ik toch op het seminarie bleef.

Toen ik dat onlangs vertelde aan iemand die iets met dit blad te maken heeft en die mijn stukje over Het Reglement kent, en ik daarbij van diep uit mijn hart liet weten dat deze goedkeuring het enige, ik zeg het allerenigste, is dat in mijn gedachten komt als ik zoek naar iets goeds in of met of op Beekvliet (in betrekking tot mij natuurlijk), toen zei die: “Maar dat moet je dan ook eens opschrijven voor Nunc Meminisse iuvat”. Waar hij natuurlijk schoon gelijk in had.

*Jan van Bakel , Nijmegen,
Driekoningen 2009*

Vandaag in dit theater: Jaap Adema

Deel 2

Het is het uur tussen hond en wolf. En de mist die al de hele dag het land in een grauwsliuier verbergt, zorgt er voor dat de nacht sneller dan gebruikelijk de straten van de Udense buitenwijk binnensluipt. Een herfstavond. Oktober 2008. Jaap heeft de glazen gevuld. Met donkerrode appellation controlée van een Frans château. Inmiddels zijn er ook wat foto boeken ter tafel verschenen. Want Jaap heeft een bijna professionele hobby gevonden in de fotografie. Die hobby heb ik - nu ik erop terug kijk - op Beekvliet ontwikkeld. Er was een goed geoutilleerde doka in de Duitse Bouw, waar we de door ons gemaakte foto's snel konden ontwikkelen. Zwart-wit, destijds, natuurlijk. Op het groot-seminarie in Haaren heb ik me naast de studie ook steeds bezig gehouden met fotograferen. Het is een hobby voor het leven geworden. "Nu ik er, na mijn pensionering, veel meer tijd voor heb, is die hobby alleen nog maar geïntensiveerd. Het is ook allemaal veel gemakkelijk geworden met de digitale fotografie. En ook het reizen, ook een van mijn hobby's, is er ook niet lastiger op geworden. In tegendeel. En er is veel te zien op de wereld. Mensen en landen." Ik bekijk in zijn kloeke fotoalbums de reportages over Turkije en IJsland. Spectaculaire plekken. En spectaculaire foto's. Wat IJsland betreft: daar kan ik voor een groot deel mijn eigen ervaringen met hem delen. Maar mijn kennis van Turkije houdt op bij vijf dagen Istanboel.

Terug naar Beekvliet. Waar Jaap van augustus 1956 tot juli 1963 zijn dagen sleet. Kapelaan, pastoor of bisschop is hij uiteindelijk niet geworden. Dat doet niets aan het feit dat hij meer dan goede herinneringen bewaart aan zijn tijd op het Klein Seminarie. En aan zijn toneelcarrière in die jaren.

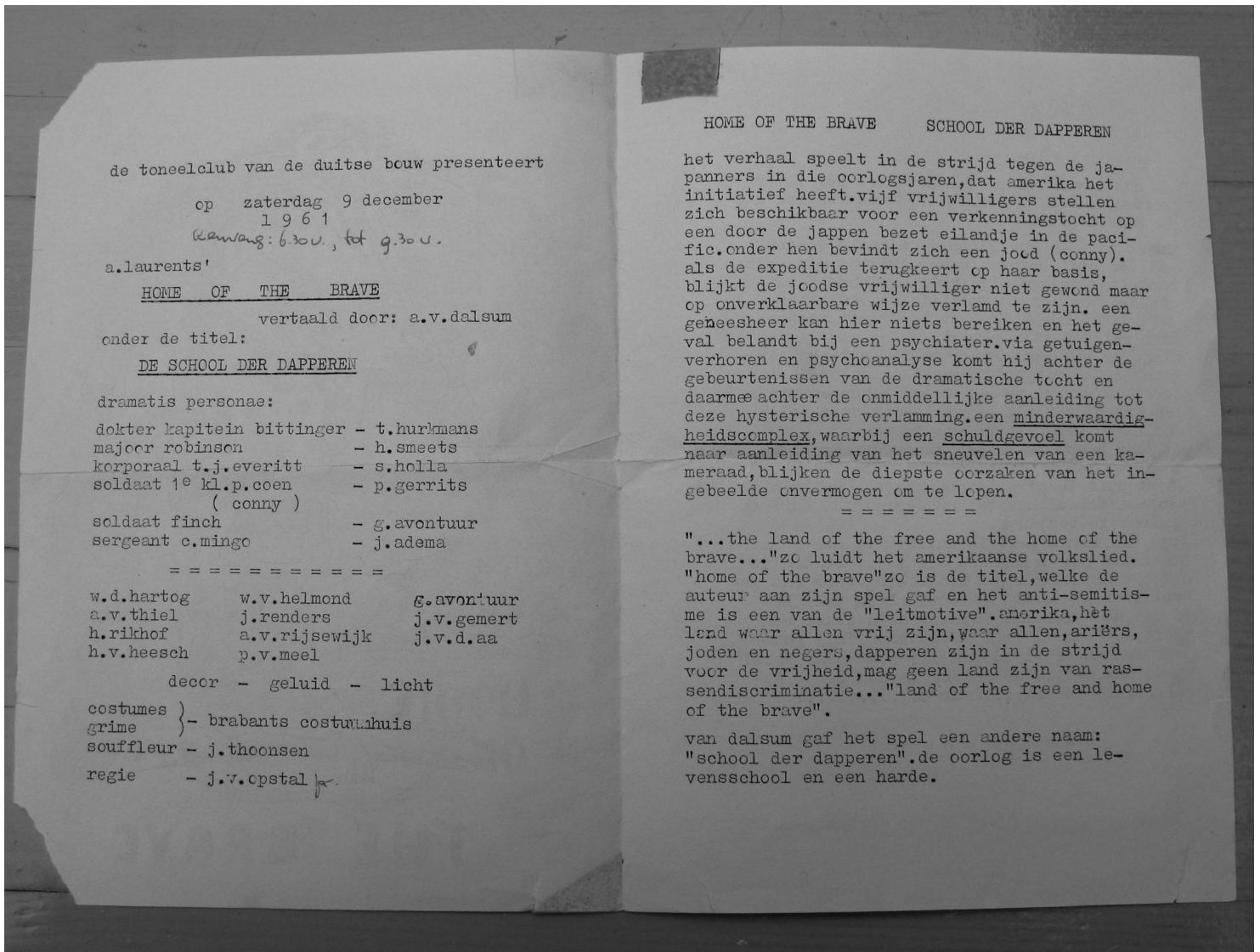
Na Potasch en Perlemoer volgden glansrollen in *Arsenicum* en *oude kant* en *Mönch und Räuber*. Nadat deze bekende toneelstukken met veel succes op de planken van de grote aula waren opgevoerd, volgde het echte

*Jaap Adema (l.) en Gerard Avontuur (r.)
in Arsenicum en oude kant*

werk. Met enkele medestudiegenoten van de syntaxis waagde Jaap zich aan het schrijven van een eigen theaterstuk. Een parodie werd het. Als basis diende daarbij Vondels tekst van de Ghijsbrecht van Aemstel. Amsterdam werd bijna achteloos en uit de losse pols verschoven naar een van de slaapzalen van Beekvliet. Jaap: "Hoewel ik ook wel enkele tekstuele bijdrage geleverd heb, kwam het merendeel van de tekst toch vooral uit de breinen van Henk de Croon en Henk Smeets. En ik meen dat ook Joep Naninck een substantiële bijdrage aan de definitieve tekst geleverd heeft." Klassiek theater in een volkomen nieuwe jas. Vondel zou zich nog eens omgedraaid hebben in zijn graf, mocht hij de teksten onder ogen gekregen hebben. Eenheid van plaats, tijd en handeling? Ach, ook met de theaterwetten kun je losjes omgaan. De grote slaapzaal als

Programmaboekje Home of the brave / School der dapperen

de toneelclub van de duitse bouw presenteert

op zaterdag 9 december
1961

aanvang: 6.30 u., tot 9.30 u.

a. laurents'

HOME OF THE BRAVE

vertaald door: a.v. dalsum

onder de titel:

DE SCHOOL DER DAPPEREN

dramatis personae:

dokter kapitein bittinger - t. hurkmans
majoor robinson - h. smeets
korporaal t. j. everitt - s. holla
soldaat 1° kl. p. coen - p. gerrits
(conny)
soldaat finch - g. avontuur
sergeant c. mingo - j. adema

=====

w. d. hartog	w. v. helmond	g. avontuur
a. v. thiel	j. renders	j. v. gemert
h. rikhof	a. v. rijsewijk	j. v. d. aa
h. v. heesch	p. v. meel	

decor - geluid - licht

costumes } - brabantse costumehuis
grime }
souffleur - j. thoonsen
regie - j. v. opstal

HOME OF THE BRAVE SCHOOL DER DAPPEREN

het verhaal speelt in de strijd tegen de jappanners in die oorlogsjaren, dat amerika het initiatief heeft. vijf vrijwilligers stellen zich beschikbaar voor een verkenningstocht op een door de jappen bezet eilandje in de pacific. onder hen bevindt zich een jood (conny). als de expeditie terugkeert op haar basis, blijkt de joodse vrijwilliger niet gewond maar op onverklaarbare wijze verlamd te zijn. een geneesheer kan hier niets bereiken en het geval belandt bij een psychiater. via getuigenverhoren en psychoanalyse komt hij achter de gebeurtenissen van de dramatische tocht en daarmee achter de onmiddellijke aanleiding tot deze hysterische verlamming. een minderwaardigheidscomplex, waarbij een schuldgevoel komt naar aanleiding van het sneuvelen van een kameraad, blijken de diepste oorzaken van het ingebeelde onvermogen om te lopen.

=====

"...the land of the free and the home of the brave..." zo luidt het amerikaanse volkslied. "home of the brave" zo is de titel, welke de auteur aan zijn spel gaf en het anti-semitisme is een van de "leitmotive". amerika, het land waar allen vrij zijn, waar allen, ariërs, joden en negers, dapperen zijn in de strijd voor de vrijheid, mag geen land zijn van rasdiscriminatie... "land of the free and home of the brave".

van dalsum gaf het spel een andere naam: "school der dapperen". de oorlog is een levensschool en een harde.

plaats van handeling. Wie kan het kunnen bedenken? De syntaxis, dus. Een fragment:

*Wie snurckt daer weer so luit en ruck godloos vaneen een stilte
die even noch so vredigh sacht bescheen
mijn Swart omfloerste cel met eene maensche nevel?
Me dunckt, het was niet veer... 'k en kan er niet door slaepen!
'k en kan, 'k en kan, 'k en kan, 'k en kan er niet door slaepen...*

“Eigenlijk is het raar, maar aan kerkelijk toneel werd niet gedaan in mijn tijd op Beekvliet. Wat je eigenlijk misschien wel zou verwachten. Ik heb me zelfs de vraag nooit gesteld, of dat wel zou moeten op een Klein Seminarie. Terwijl alle seminaristen toch werden opgeleid om priester te worden. En er genoeg volkse toneelstukken te vinden zijn waarin de bijbel of religieuze thema's een rol spelen. Maar eerlijk gezegd: ik heb het religieuze aspect destijds helemaal niet gemist bij de keuze, de repetities en de uitvoeringen van de toneelstukken.

Misschien kwam het wel vanwege het feit dat er al zoveel gedaan werd aan religie en liturgie.”

“De hele week, het hele studiejaar was er immers van doordrenkt. Maar zelfs daar heb ik goede herinneringen aan. Het was geen last waaronder je gebukt ging. En als het dan toch iets met theater van doen moet hebben, dan denk ik vooral aan de Goede Week. Met alle completen, de lauden en, jij weet het ook nog wel: de pismetten. Ik heb dat allemaal als zinvol, mooi en indrukwekkend ervaren. Misschien ook wel, omdat juist in die week het meest bizarre, en tegelijk meest aangrijpende theater herdacht wordt dat de wereld kent: het lijdensverhaal van Jezus. Niet zonder reden is dit oerverhaal van de christenen zo vaak verfilmd. Of op muziek gezet. Van Matthäus Passion tot Jesus Christ Superstar.”

“Maar nu ik er weer aan terugdenk, valt me ineens een stuk in waarin ik meespeelde. Op de Kleine Figuur was het. Met enig inlevingsvermogen zou je het kerkelijk toneel kunnen noemen. Ik had toen – uiteraard – nog weinig ervaring met toneel. Het was, we hebben het immers over kerkelijk toneel, een stuk met een duidelijk godsdienstige achtergrond. Elkerlyc. Volgens mij speelden we het bij jaarafsluiting in 1957. Ik was slechts een klein figurantje in een immens groot stuk. Althans, voor mijn gevoel was het groot.”

Naast de chronische toneelopvoeringen waren er op Beekvliet ook nog de Bonte Avonden, vooral in de onderbouw. De studenten moesten immers ook in de avonden bezig gehouden worden. Op deze avonden werden korte sketches, voordrachten en muziekstukjes ten gehore gebracht. Allemaal door de studenten zelf, en onder leiding van een van de docenten, ingestudeerd. “Ook daar heb ik destijds mijn bijdragen aan geleverd, hoewel ik niet meer exact weet wat ik toen precies heb gedaan. In de

bovenbouw, en met name toen we eenmaal als student van de poësis of de rhetorica zaten, kwamen daar ook andere, door ons zelf georganiseerde activiteiten bij. Zo het geen toneel was, dan wisten we het desalniettemin op een theatrale manier te brengen. Zoals bij het jaarlijkse ritueel in de Duitse Bouw ter meerdere eer en glorie van Johannes Chrysostomos, Waarvoor iedereen middels een deftige aankondiging iedereen werd opgetrommeld om acte de présence te geven.” Deze is van 22 november 1962:

Wij, bij de gratie Gods en ’s Regenten gunst de vijftienhonderdrieënzestigste opvolger van Johannes Chysostomos in het censoraat der Rhetorica, genade en vrede aan onze geliefde broeders der poësis.

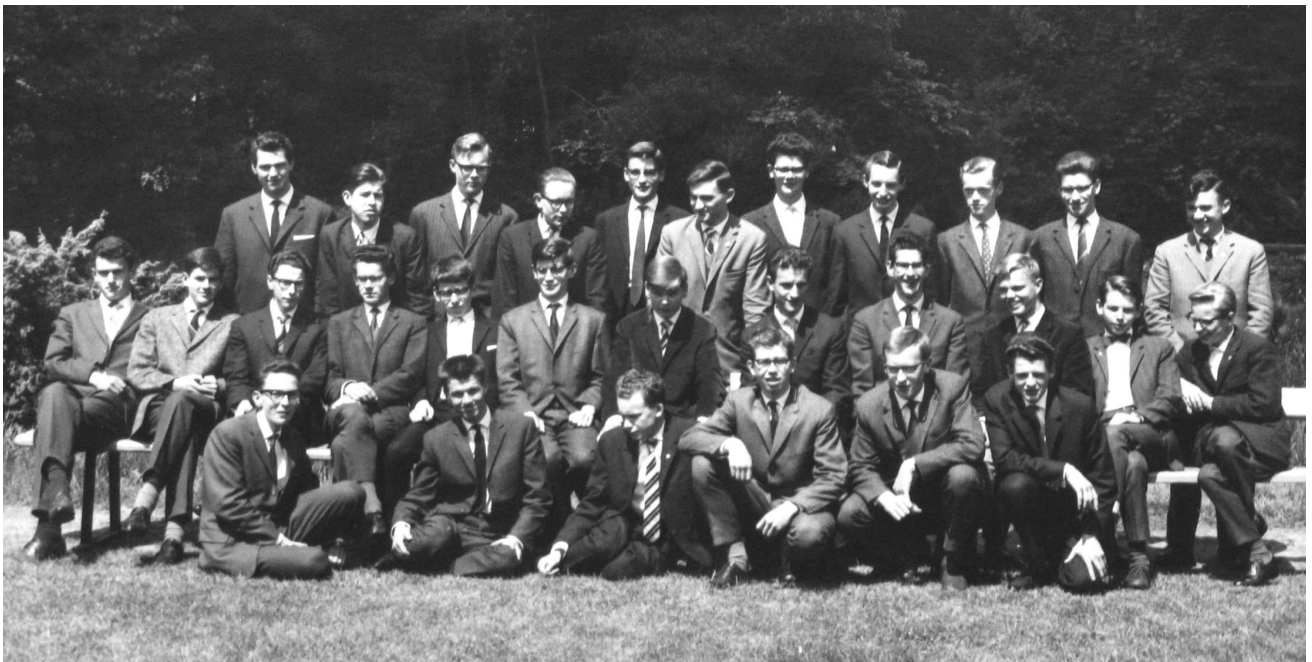
Velen uwer hebben zich hedenmorgen wellicht verwonderd over het wapperende Nederlandse dundoek, dat om technische redenen aan de verkeerde zijde van onze ruïne zijn feestelijke kleurenpracht uitspreidt.

Ja, broeders, het is een feestdag, groter dan welke ooit gevierd werd. Wij, censor der Rhetorica, doen u kond van dit heuglijk festijn: de jubeldag van onze patroon – zijn naam zij geprezen en geloofd – Johannes Chrysostomos, ridder in de orde van Dikke Bertha, commandeur in de orde van Kerkleraren, heilige dubbel eerste klas van onze Moeder de Kerk enz. enz.

Volgens het woord van onze geëerbiedigde voorganger “τῶπιό μὴ μουοῦ γηθησις ἀλλὰ μετῆλλου τιυε”, is het ons een grote eer U allen uit te nodigen op een passende herdenkingsbijeenkomst hedenavond om kwart voor acht in de aula. Wij hopen, dat gij u zult gedragen als rechtgeëerde Poëten, die zich nimmer in het openbaar beschonken of beneveld tonen. Richt u in deze naar de illustere heren Rhetoren. In afwachting van uw komst in grote getale verblijven wij, censor der Rhetoren, met de meeste hoogachting.

“Mijn laatste toneelkunstje vond plaats vlak voor het eindexamen, aan het einde van de rhetorica, in 1963 dus. We speelden toen een avondvullend stuk. ‘De vierde muur’, heette het. Waar het precies over ging, weet ik niet helemaal meer. Wel dat het een soort Sherlock Holmesachtige inhoud had, een detective dus. Eigenlijk was het een heel modern stuk, want ik herinner me ook nog dat het – zo zou je het tegenwoordig tenminste noemen – ‘interactief’ was. Met die ‘vierde muur’ werd namelijk het publiek bedoeld. En nu ik toch mijn herinneringen aan mijn toneelcarrière op Beekvliet aan het opgraven ben, ben ik er ook ineens weer zeker van dat ik de rol van butler speelde in dat stuk.”

Wat bij Marcel Proust lukte door middel van het nuttigen van een madeleine gedoopt in kopje lindebloesemthee, lukt deze avond moeiteloos bij het wegdrinken van een

Poësis (vijfde klas) 1961-1962

vlnr bovenste rij:

*Jan Bukkems – Frans Geraedts – Harrie Verdonk – Henk Smeets – Tom Meulemans – Guyla Orban
– Jan Pulskens – Stefan Nagelkerke – Wout van Helmond – Gerard Avontuur – Arpad Orban*

vlnr middelste rij:

*Jan van de Sande – Jos Thoonsen – Jan Geerts – Hans van Tuyl – Frank de Hommel – Henk de Croon
– Peter van Vroonhoven – Willie Dekkers – Dick Govaerts – Hans Kruijssen – Joep Naninck –
Adje Snellen*

vlnr onderste rij:

Herman van Oijen – Arnold Cruijssen – Peter Gerrits – Jaap Adema – Wim Bekkers – Frans Bijnen

paar glazen rode wijn. We schenken dus nog maar eens bij. Gevaarloos. Want zijn vrouw Anne-Mie heeft ons een stevige maaltijd beloofd. Na afloop van het gesprek. Buiten is het inmiddels volledig donker geworden.

“In de twee jaar (1963-1965) dat ik op het groot-seminarie in Haaren zat heb ik het toneel op een lager pitje gezet. Maar vanaf het moment dat ik, na mijn studie aan de Sociale Academie in Eindhoven, bij de reclassering in Middelburg werkte, heb ik de draad weer opgepakt. In de jaren zeventig, om precies te zijn van 1970 tot 1977, speelde ik bij de Zeeuwse Komедie. We speelden met dat gezelschap in ons eigen vestzaktheater Edinburgh in Vlissingen. Onze optredens beperkten zich niet alleen tot Zeeland en Nederland, maar ook in België traden we op. Het meest bekende stuk dat we in die periode hebben opgevoerd was ‘De Spaanse Hoer’ van Hugo Claus. Het was

Jaap Adema nu

een hechte groep. We speelden, bouwden decors en beheerden het theater. Ik ben zelfs nog even zakelijk leider geweest van De Zeeuwse Komедie. Je ziet: het theaterbloed kruipt bij mij in alle richtingen.”

Wat het theater betreft hebben we nu zowat alles wel de revue laten passeren. Het blijft Jaaps passie. Vertelt er met smaak over. En heel veel heeft hij bewaard uit de tijd dat hij op Beekvliet zat, van 1956 tot 1963. Zijn plakboeken met rolverdelingen. Foto's. Soms zelfs complete scripts. Ze zijn de levende bewijzen van zijn voorliefde voor het theater. Alles goed gedocumenteerd, vergeeld soms. Maar het getuigt van een met genoeg terugkijken op de besloten wereld van het Klein Seminarie. Naast zijn herinneringen aan het toneel op Beekvliet wil hij ook nog wel een paar andere herinneringen opletelen. Het Proustiaanse *mémoire involontaire* kent immers, eenmaal in gang gezet, geen beperkingen. Gelukkig maar.

“Wat echt impact op me heeft gehad, aan het begin van mijn tijd op Beekvliet was in november 1956 de komst van de Hongaarse broers Orban: Gyula en Arpad. Eigenhandig hadden ze deelgenomen aan de opstand tijdens de invasie van het Russische leger. Met blote en machteloze handen hadden ze met honderden medestanders geprobeerd de Sovjettanks tegen te houden. Complete waanzin, natuurlijk, maar wat kon je anders in je machteloosheid. Iedereen keek met ontzag naar ze op. Maar contact was niet of nauwelijks mogelijk, vooral vanwege het taalprobleem natuurlijk. In de refter aten ze stevast droog brood met jam. Ze zullen het erg moeilijk hebben gehad in die tijd. Dat realiseer je je later nog beter dan toen, hoewel de Hongaarse opstand de gemoederen ook van ons, als leerlingen van de Kleine Figuur, aardig bezig hield.”

“Er zijn natuurlijk ook minder zware herinneringen. Mijn leraar Frans, Frans Geboers, een rondborstige Brabantse Bourgondiër, had de organisatie van de Sempa, De Seminarie Papieractie). De gelden die werden verdiend met het inzamelen van oud papier werden onder andere besteed aan vakantie-reizen naar Frankrijk (uiteraard). Zelf ben ik ook een keer mee geweest met zo’n reis. Goed besteed, natuurlijk. Want op vakantie naar het buitenland, dat was in die tijd voor weinig mensen weggelegd. In ieder geval niet voor mijn ouders. We woonden toen in Vught. En ik herinner me niet dat iemand in onze familie ooit naar het buitenland op vakantie ging. Behalve jij misschien, want je woonde op vijf minuten afstand van de Belgische grens, in Budel.”

“En dan had je het moment, in het voorlaatste jaar op de poësis, dat je als klas het rijk alleen had in de Duitse Bouw. De studenten van de rhetorica hadden eindexamen gedaan en waren weg. Op dat moment waren we dus de oudste studenten van Beekvliet. En dat zou iedereen weten ook. Met enig rumoer, dat moest nu eenmaal vinden we. Daarom werd er elk jaar een vrijheidsboom – we zullen het afgekeken hebben van de Franse Revolutie, denk ik – in de grote vijver gepland. En elk jaar werd die vrijheidsboom ook weer geveld. Gekaapt. Jij weet daar als geen ander van.” Hij kijkt me als een medeplichtige aan. En ik speel de vermoorde onschuld. Ik was immers gewoon een brave leerling van de grammatica?

We zijn zo ongeveer door onze stof heen. Bladeren nog een keer door de albums. Met foto’s van Potasch en Perlemoer. Arsenicum en oude kant. En het Duitse Mönch und Räuber. Het doek gaat vallen. Maar niet vooraleer hij geapplaudisseerd heeft voor al die andere spelers uit zijn zeven jaren Beekvliet. De Dweil als surveillant op de Kleine Figuur. De Bolle, zijn wat sluwere collega. En de Jeep die de rol speelde van econoom. Of Jan Klep. Die allerlei spullen van leerlingen confisqueerde in de studiezaal. De Buik. Die in het normale leven doorging voor – inderdaad – een dikbuikige docent wiskunde. Kortom: de toneelspelers die dagelijks op het podium van de Beekvlietse bühne stonden. Zeven jaar lang. Ter vermaak van de jonge seminaristen. En ter lering. Doek.

Anne-Mie, zijn vrouw, komt ons roepen. De soep is al opgediend. En die willen we niet koud laten worden. We schuiven aan. En suizen door de tijdmachine van het Beekvliet van vijftig jaar geleden naar het heden. Buiten is het doek van de dag inmiddels volledig gevallen. De zaal is leeggestroomd. De Udense wijk maakt zich op voor de nacht. En ik voor een rit terug naar Grubbenvorst. Dat moet binnen een uur te doen zijn. Het afscheid is hartelijk. Jaap zwaait me uit. A la recherche du temps perdu? Hoezo, verloren tijd? Integendeel.

Gerard Staals

O tempora, O mores (30)

Over eindeloze rioleringsperikelen, romeinse-muntvondst en “nonnen voor het vuurpeloton”.

Voor de 30e aflevering in de reeks over de “mosboekjes”, een kroniek van de studenten over het dagelijks leven op Beekvliet, heb ik geput uit het “16e mosboek der censoren, het studiejaar 1961-1962 en het studiejaar 1962-1963, waarover slechts tot 1 december is gerapporteerd. Dat is wel merkwaardig, aangezien in de inleiding - zie onder - nogal geklaagd wordt over het slecht aanhouden van “mossen” (mores = gebruiken, red.). In hetzelfde boekje staan ook verwijzingen naar IIe Vaticaanse concilie, voor het welslagen waarvan zelfs een bedetocht naar Den Bosch werd gehouden. Daar hield Mgr. Bekkers een toespraak met het verzoek om voor “die gewone jongens in Rome te bidden”. Maar ondanks de verhevenheid van deze onderwerpen, lijkt het belang daarvan het toch af te leggen tegenover triviale ongemakken van een haperende riolering.

Het geraadpleegde exemplaar is onlangs aan de redactie in bruikleen gegeven door Cor Mennen, waarmee de verzameling weer is uitgebreid, nadat ook flora-mosboekjes bij ons waren binnengekomen. In het 16e mosboekje bevond zich nog een aantal vergeelde zogeheten “titelbriefjes” met in het Latijn door de regent opgestelde toestemming om bij een bepaalde gelegenheid (feestdag van een heilige bijvoorbeeld) te roken. Twee exemplaren van een titelbriefje drukken we met een toelichting in deze uitgave af.

Studiejaar 1962-1963

In deze tijden, waarin zogenaamde moderne opvattingen, aloude mossen met voeten worden getreden en volkomen worden veronachtzaamd ondanks het protest van de censoren, vele geslachten lang is het dé grote taak van het mosboek om de weinige mossen, die wij, armzalige censoren, nog uit de klauwen van het “modernisme” kunnen redden, zorgvuldig op te tekenen, opdat zodoende ons seminarie ook niet vervalt tot de decadente Amerikaanse opvatting van systeem en “efficiency” dat de hedendaagse wereld kenmerkt en al haar romantiek ontnemt. Omdat wij ervan overtuigd zijn, dat de traditie van onschatbare waarde is voor het seminarie, zijn wij ons van onze grote taak bewust. Wij hopen dat wij voor de huidige gemeenschap hier en voor onze nakomelingen ten minste een gedeelte van Beekvliets traditionele erfgoed kunnen bewaren.

De censoren van de Rhetorica

Cor Mennen ex Liessel

Jan Geerts ex Moergestel

5 sept.

Wederom stroomt het seminarie vol, die ieder zo hun gedachten hebben. De nieuwe slaapzaal had die avond en de volgende morgen geen water. Dit stond in verband met de nieuwe oliestookverwarming. Men is namelijk vlak voor de vakantie begonnen met de afbraak van de oude verwarmingsketels en de oude schoorsteen. Daarna heeft men de schoorsteen dwars door de slaapzaal opgericht, wat enkele cellen heeft gekost. (...)

9 sept.

De heer regent deelde ons mee van zins te zijn niet meer dan 2 keer per week titel te verlenen. Anders had, volgens zijne hoogmogendheid, het titelbriefje geen enkele zin. Onze protesten mochten niet baten.

10 sept.

Lic. Fumare priv. Ob novem vice-prefectum. Dit is de heer van Abeelen. Onze eerst indruk van deze nieuwe surveillant van de Kleine Cour is: een sympathiek, moderne sportieve man, die altijd lacht.

Zo. 16 sept.

De heer Regent kwam een beetje terug van zijn standpunt van verleden week, toen we vertelden dat de Heer van Miert tegen hem in oppositie was gegaan. Deze had namelijk op de Poësis verklaard, dat alle romantiek op het seminarie verloren ging. Mhr. Regent verdedigde zich zwakjes hiertegen, maar verklaarde even later, dat we toch wel eens een enkele keer 3 maal in de week titel zouden krijgen, mits het goede titels waren. Daar kwam nog bij dat enkele vermetele lieden in de bus naar Oirschot, waar wij op zaterdagavond 15 sept. de voorstelling Hippolytos van Euripides, uitgevoerd door de toneelgroep Sancta Maria (...) hebben bijgewoond, een slogan aanhieven, die aldus luidde: 3 x 's weeks een sigaretje. Hierbij had de regent gedaan alsof zijn neus bloedde. (Het resultaat was wel dat 3 x achtereen titel werd verleend, red) (...)

23 sept.

Dhr. Regent vertelde dat de verwarming misschien 15 okt. Klaar zou zijn. (...)

25 sept.

's Morgens viel om onverklaarbare redenen de bronneringspomp uit, die aangelegd was voor het aanleggen van de nieuwe ingang van de kelder. Alles stond in de kortste keren onder water. Men vreesde vertraging van de werkzaamheden.

's Middags werd de Gestelse kermis met een bezoek vereerd. Voor een gedeelte van de Rhetorica heeft de zeemeermin - achttien jaar en beeldschoon - haar logge staart opge-licht om te laten zien, hoe zij echt was.

27 sept.

Enige weken geleden is hier in Gestel bij de Dommel een muntvondst gedaan. Omdat men verwacht dat er nog meer munten in het zand zitten, heeft Mhr. Knippenberg enkele vrachtwagens van dit zand laten komen. Dat moet door de jongens gezeefd worden.

Op deze eerste dag was het resultaat maar matig: 3 muntjes en enkele scherven.

Vrijdag 28 sept. Geen titel. Er worden Romeinse munten aan de lopende band gevonden. Dhr. Knippenberg is enthousiast.

29 sept. Licet fumare (...) ob festum S. Michaëlis, patroni loci Gestel. Zoals gewoonlijk was de beeltenis van deze heilige engel uit een duister zijkapelletje weer voor een dag langs het hoofdaltaar neergestreken.

2 okt.

Lic. Fum. P. ient. Ob initium praeparationis novendialis Concilii Oecumenici.

Het feest van de Engelbewaarders was volgens Mhr. Regent geen soort van titel. Toen dacht hij dat het begin van de noveen voor het concilie wel een goede titel was en wij stemden daar maar mee in. Het ging er ons tenslotte in eerste instantie niet om de belangrijkheid van 2 titels af te wegen tegen elkaar.

Vandaag is een begin gemaakt met de aanleg van een nieuwe riolering. De oude riolering functioneerde niet meer. 's Winters trok al het water door de verwarmingskanalen naar de verwarmingsketel. Dit kon niet meer i.v.m. de nieuwe verwarming. Daarbij komt nog dat Mhr. Smits er vorige winter al brevierende door is gezakt, wat waarschijnlijk geen prettige ervaring is geweest. De aanleg gaat met grote verwoestingen gepaard: van het gazon, de bomen en de struiken.

3 okt.

Festum patroni regentis (...) tevens bezokedag van de Kleine Figuur. (...) Als ontbijt kregen we de traditionele tulband met kaas. 's Avonds werd de film "Conspiracy of hearts" met de Nederlandse titel "Nonnen voor het vuurpeloton" gedraaid. De film boeide zeer en was van een gehalte dat op het seminarie niet vaak bereikt wordt.

(...)

5 okt. (...)

's Avonds zijn Rhetorica en Poësis naar Den Bosch geweest om deel te nemen aan de bidtocht voor het concilie. Deze was georganiseerd voor middelbare scholieren. Ze volgde de route van de stille omgang. Hierna was er een korte bijeenkomst in de St. Jan, waaronder Mgr. Bekkers een toespraak hield, waarin hij ook de middelbare scholieren verzocht te bidden voor "die gewone jongens in Rome".

6 okt. Ob festum Rosarii (...) 's Middags waren de aardappelen keihard, wat dit met het uitvallen van de koelkast in de keuken te maken had, waar Mhr. Regent de schuld op schoof, is ons nog niet geheel duidelijk. 's Avonds trakteerde Mhr. Knippenberg heel de Duitse Bouw op patates frites. Aan eetlust geen gebrek!

9 okt. (...) Vandaag heeft een dragline een gedeelte van de oude riolering van de Duitse Bouw kapotgetrokken. Mhr. Van Pelt gelastte onmiddellijke ontruiming van de 2 betreffende wc's zowel boven als onder.

10 okt. Lic. Fum. Post Missam ob sororem Leongardam vitam monasterialem per XXV annos degentem.

Om kwart over 8 was er een plechtige H. Mis waaronder Zr. Leongarda haar geloften hernieuwde. 's Middags kwam de jubilaris met heel het convent + Mhr. Regent in de refter. Daarbij werd door ondergetekende een kleine aanspraak gehouden, waarbij hij door nerveusiteit de tragische vergissing beging om haar bijna op haar dood te wijzen, wat grote hilariteit veroorzaakte. Namens de jongens werd een grote doos bonbons aangeboden.

11 okt. Post Missam et deinceps ob exordium Concilii Oecumenici Vaticani Secundi. Vandaag Grote Campus vanwege de opening van het concilie. 's Morgens hebben we de plechtigheid op televisie kunnen zien. Bij gunst en gratie van Mhr. Van Pelt hadden we gisteravond ook al mogen kijken tot half elf. Na de middag was het vrij om te wandelen. Om kwart over zes vertrokken wij, de Rhetorica, welgemoed naar Uden om de retraite te beginnen. De Poësis lieten we in de kou achter. De retraite werd op uitstekende wijze geleid door pater Mathot C.s.s.R. De omgeving en de verzorging van de inwendige mens waren werkelijk ideaal.

14 okt. Vandaag zijn we te voet uit het aards paradijs teruggekeerd. Om half twee zijn we uit Uden vertrokken en na vele omwegen om zes uur in de refter van ons seminarie beland. Van de avond studie bleven we verschoond.

Wordt vervolgd

Peter van Overbruggen

Titelbriefje:

17-3-1963

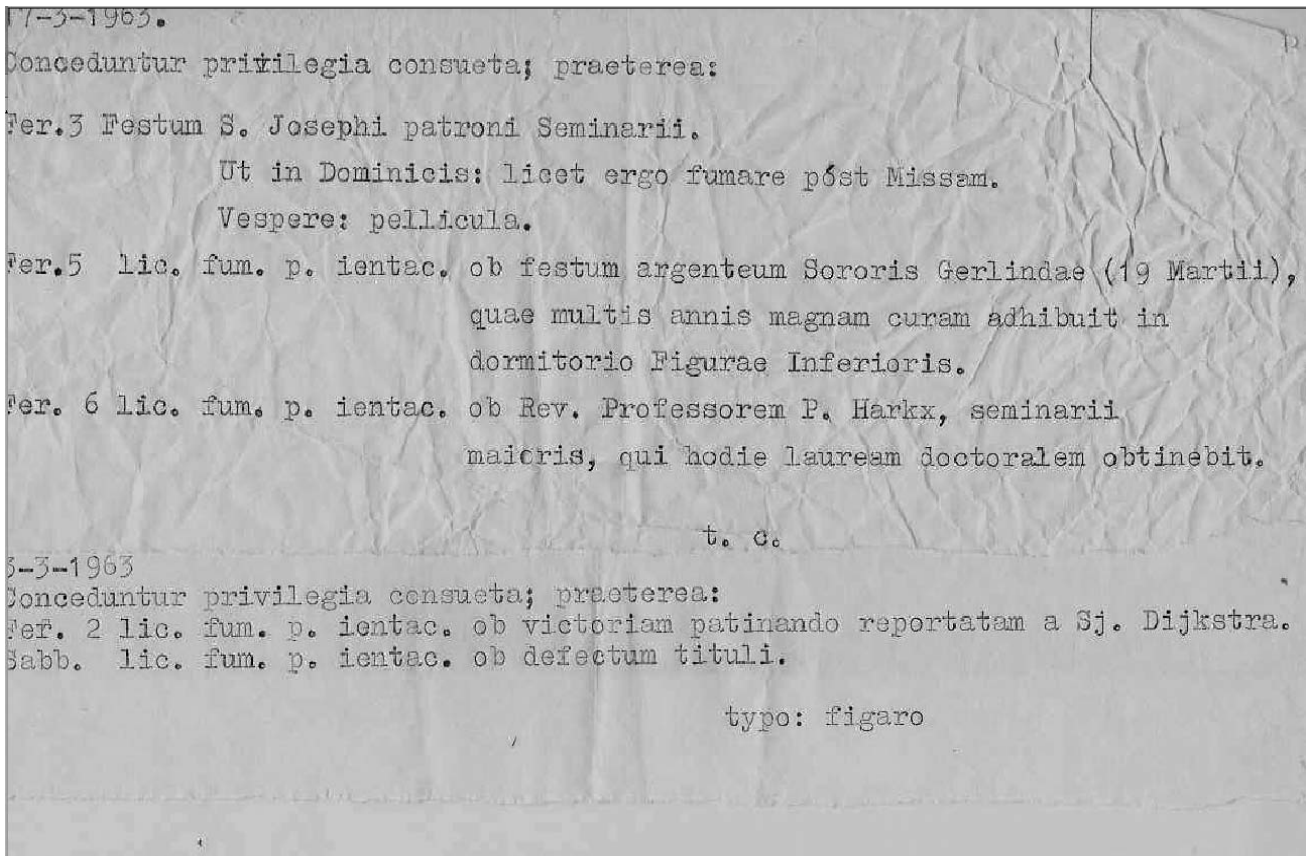
De gebruikelijke privileges (nl. om te roken, red.) zijn toegekend, vanwege:
fer.3: feest van St. Jozef, patroon van het seminarie. Zoals op zondagen is het toegestaan te roken na de Mis. 's Avonds: film.

fer. 5: toegestaan om te roken na het ontbijt vanwege het zilveren feest van Zr. Gerlinda die vele jaren grote zorg heeft besteed aan de slaapzaal van de Kleine Figuur.

fer. 5: toegestaan om te roken na het ontbijt vanwege de eerbiedwaardige leraar P. Harx, van het Groot -Seminarie, die heden zijn doctorale eregraad heeft behaald.

3-3-1963

fer. 2: rooktoestemming vanwege de schaatsoverwinning behaald door Sjoukje Dijkstra.

Thimun 2009

Vijfdeklasser Wouter Renardel woonde namens Beekvliet de jaarlijkse conferentie bij, waar jongeren zich presenteren als vertegenwoordigers van landen in de Verenigde Naties. Hij doet verslag voor Tempora Nostra.

In februari speelde zich in Den Haag de Thimun af.

Thimun is een internationale conferentie waar ongeveer 4000 jongeren uit de hele wereld aan meedoen. Thimun staat voor “The Hague International Model United Nations”. Tijdens deze week debatteer je zoals er in de echte Verenigde Naties gedebatteerd wordt. Beekvliet heeft het geluk een van de scholen te zijn die aan deze mooie ervaring mee mag doen. Onze delegatie vertegenwoordigde dit jaar de Tsjechische republiek.

Samen met 300 andere scholen worden er commissies gevormd en daar zit dan 1 iemand per school in. Deze verschillende commissies debatteren over onderwerpen gerelateerd aan de commissie. Er worden per commissie onderwerpen gekozen ver voor het begin van de Thimun en daar bereiden mensen zich op voor door resoluties te schrijven.

Resoluties zijn een soort van voorstellen om die problemen op te lossen. Tijdens deze week wordt er eerst gedebatteerd over die resoluties en worden er aanpassingen gemaakt. Dan wordt er over gestemd, krijgt een resolutie de meerderheid van de stemmen is deze geslaagd. Aan het einde van de week wordt dan nog eens gestemd welke resoluties doorgaan naar de echte VN. De beste resoluties per commissie worden opgestuurd naar de echte VN om daar bekeken te worden door honderden diplomaten.

Thimun heeft voor leerlingen meerdere doelen:

- a) Het verwerven van kennis van de internationale politieke (economische, sociale enz.) kwesties zoals die in onze tijd op de agenda van de Verenigde Naties figureren.
- b) Het leren opstellen van resoluties naar VN-model en deze door middel van onderhandelingen (debatteren, lobbyen) met de andere deelnemers proberen aanvaard te krijgen.
- c) Het oefenen van de Engelse taal in een min of meer serieuze, levensechte context, namelijk het vergaderen volgens officiële VN-procedures met in meerderheid Engelstalige leeftijdgenoten.

Natuurlijk is er ook ruimte om leuke dingen te doen maar in het algemeen is het echt een hele mooie en leerzame ervaring, waar je veel mensen ontmoet en verschrikkelijk veel leert. Onze school heeft dit jaar heel goed gepresteerd en er zijn perspectieven om misschien volgend jaar ook naar een MUN te gaan in het buitenland. Zo zal Beekvliet volgend jaar misschien een buitenlandse ervaring erbij hebben.

*Wouter Renardel,
leerling vijfde klas gymnasium Beekvliet*

Tevreden over open dag?

Op 25 januari was de jaarlijkse open dag op Beekvliet. Conrector Sietse Hoogeboom schreef in het Beevlietbulletin onderstaand verslag.

“De school was ledig, en de banken zagen er uit alsof de leerlingen daarop al hun verveling hadden achtergelaten. De kaart van Europa keek verdrietig neer op den stapel schryfboekjes, waarnaast de boutjes (ganzenpennen, S.H.) lagen die tot aan het tandvleesch waren afgeschreven op de streepjes en haakjes waarmee sedert onheugelyke tyden de toegang wordt ontsloten aan alle geleerdheid. Wel prykte nog die moeielyke breukensom in al haar luister op ‘t zwarte bord, maar toch, de school was geen school meer, de geest was er uit, ‘t was ‘n lyk. Ja, de geest was vertrokken met de kinderen.” Een school zonder leerlingen – een school zonder geest. Dat beschreef Multatuli (1820-1887) al. Het omgekeerde geldt natuurlijk ook. Een school met leerlingen is een levendige school, een school met een ziel. Dat bewezen onze leerlingen overtuigend tijdens de Open Dag van 25 januari. En dat viel ook de bezoekers op. Sterker nog: die waren daar laaiend enthousiast over!

Voor het eerst hielden we een enquête naar de ervaringen van onze bezoekers. Een groep van tien ‘marktonderzoekers’ stond vanaf drie uur klaar om vertrekkende leerlingen van de basisschool te ondervragen. De antwoorden werden genoteerd en naderhand ingevoerd in het computerprogramma van het bedrijf dat ook andere onderzoeken (bijvoorbeeld de tweejaarlijkse oudertevredenheidsenquête) voor ons verzorgt. Bij de nazit van personeel en leerlingen konden drie onderzoekers al enkele saillante con-

clusies openbaar maken. Maar liefst 63% van de bezoekende leerlingen denkt er serieus over, zich op Beekvliet aan te melden.

Ook twee van de drie leerlingen blijkt relatief lang op de Open Dag rondgelopen te hebben; meer dan 1½ uur. En één op de twee leerlingen is zo enthousiast over de school, dat hij of zij het doorvertelt; in de vriendenkring of op de basisschool. Bijna alle activiteiten werden goed bezocht, zo bleek; de lessen, het sciencelokaal, de computers, maar de tentoonstelling over internationalisering bleef wat minder hangen. Daar gaan we dus wat aan doen. De grijze kluisjes vielen niet zo in de smaak. Die moeten van veel bezoekers geverfd worden. We gaan kijken hoe duur dat is.

Volwassenen, althans 150 van hen, kregen bij hun vertrek een souveniertje aangeboden en een schriftelijk verzoek om thuis de digitale enquête in te vullen. Dat deden 24 bezoekers in de daarop volgende zeven dagen. Ook die enquête leverde verrassende inzichten op. Verheugend was natuurlijk de grote lof die werd uitgezwaaid over de inzet, betrokkenheid en het enthousiasme van de aanwezige Beekvlietleerlingen. Een mooi, schoon gebouw, een bijna perfect georganiseerde dag, vriendelijkheid en warmte (ook letterlijk!) overal. Er zijn wat organisatorische tips gegeven (het inschrijven voor de meeloopdagen, het halen van kaartjes voor de open lessen) waar we ons voordeel mee gaan doen. Er waren suggesties om meer te vertellen over de waarde van een gymnasiale opleiding. Gaan we doen! De maatschappelijke positie van de school kwam ter sprake. We gaan onder meer de maatschappelijke stage en het veelvuldige bezoek van deskundigen van buiten de school beter voor het voetlicht brengen!

Natuurlijk hebben de organisatoren van de Open Dag en de schoolleiding het evenement ook zelf geëvalueerd. Het kan altijd beter en er is dus een hele lijst van kleine en doorgaans praktische verbeterpunten ontstaan. Maar in grote lijnen: het was een prima dag. En voor dat resultaat danken we alle betrokkenen!

*Sietse Hoogeboom,
conrector gymnasium Beekvliet*

Personalia

Geboren

Op 23 december is geboren Thomas, zoon van Marc Bressers (1995) en Mireille van den Heuvel

Op 17 januari is geboren: Veerle, dochter van Brigitte Hoppenbrouwers (1998) en Ernst van Slooten.

Op 18 februari is geboren Resa, dochter van Marc Kuijpers en Danielle Schuiffel. Danielle is als docente biologie verbonden aan Gymnasium Beekvliet.

Op 7 april is geboren Ties, zoon van Thomas(1997) en Kinke van den Akker. Thomas en Kinke zijn beide als tropenarts werkzaam in Malawi.

Overleden

Op 16 december is Hans van de Heuvel (1972) overleden. Hans werkte als journalist bij het Eindhovens Dagblad.

Op 24 februari is Stef van den Dungen, leerling van de brugklas van Gymnasium Beekvliet na een kort ziekbed overleden. Stef werd 13 jaar.

Getrouwd

Op 1 februari zijn getrouwd Dié Gijsbers en Angelique Peters. Dié is als docent wiskunde verbonden aan Gymnasium Beekvliet

Op 24 april trouwen Peter van der Heijden (1997) en Frouke van der Pas.

Benoemd

Peter-Paul Verbeek (1988) is benoemd tot hoogleraar Filosofie van Mens en Techniek aan de Universiteit Twente. Op 5 maart heeft Peter-Paul een lezing gegeven voor de leerlingen van klas 4, 5 en 6 in het kader van het Studium Generale.

Jaarvergadering

Op dinsdag 2 juni houdt de Reünistenvereniging van Beekvliet haar jaarvergadering. Plaats: Gymnasium Beekvliet, aanvangstijd 20.30 uur. Dit is de enige kennisgeving.

Bestuur van de Reünistenvereniging Nunc Meminisse Iuvat.

Colofon

Tempora Nostra is het blad van de reünistenvereniging Beekvliet, Nunc Meminisse Iuvat. Het verschijnt drie keer per jaar en wordt verspreid onder de leden van de vereniging, sponsors en op Beekvliet.

Bijdragen, liefst in Word, kunt U per e-mail sturen naar het redactieadres.

De redactie beslist over plaatsing van bijdragen en ze behoudt zich het recht voor om stukken in te korten.

Het volgende nummer van Tempora Nostra verschijnt in september 2009. De kopij daarvoor dient voor 1 juli 2009 binnen te zijn.

De redactie bestaat uit: Kees Quinten (1967), Jan Lurinks (1952), Tjeu van Ras (1969) (eindredactie), Peter van Overbruggen (1967) (redactievoorzitter), Mirjan Boot – de Werd (1988) en Gerard Staals.

Redactieadres:

Tempora Nostra, p/a Tjeu van Ras, Kerkakkers 9, 5411 TN Zeeland.

e-mail: tjeuvanras@hetnet.nl

Opmaak/vormgeving : Studio Blik, Jacqueline Hafkenscheid, Ruwenbergstraat 12a Sint-Michielsgestel
Oplage: 750

Antwoordcoupon

- Ik ben verhuisd naar onderstaand adres:
- Ik wil lid worden en machtig Nunc Meminisse Iuvat:

Machtiging

Ondergetekende verleent hierbij tot wederopzegging machtiging aan:
Reünistenvereniging Nunc Meminisse Iuvat om per jaar een bedrag van
€12,50 af te schrijven van Bankrekening: _____ of
Postrekening: _____ ten name van:

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Telefoon: _____ Examenjaar: _____

Studierichting: _____ Beroep: _____

Wegens contributie NMI

Datum

Plaats

Handtekening

Opsturen naar: Penningmeester Reünistenvereniging NMI
Postbus 31, 5270 AA Sint-Michielsgestel

